

Ecoles européennes
Bureau du Secrétaire général

Unité pédagogique

Réf. : 2009-D-272-ro-4¹²

Orig. : RO

PROGRAMA ROMÂNĂ L1 SECUNDAR, ANII I - VII – PROGRAMME DE ROUMAIN LANGUE I – SECONDAIRE ANNEES 1 à 7

APPROUVE PAR LE CONSEIL SUPERIEUR DES ECOLES EUROPEENNES DES 21, 22 ET 23 AVRIL 2009 A STOCKHOLM

Entrée en vigueur septembre 2009

Annexe au présent programme: PROGRAMA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ EXAMENUL DE BACALAUREAT – PROGRAMME DE ROUMAIN LANGUE I POUR LE BACCALAUREAT – réf: 2008-D-5810-ro-3 (approuvé par le Conseil supérieur de janvier 2009)

¹ Suite à la décision du CIS prise par voie de la procédure écrite n° 2020/17 le 31 août 2020, les différents matériels liés aux épreuves écrites à utiliser dans le cadre de l'adoption du nouveau système de notation au Baccalauréat européen pour le Roumain Langue 1 ont été intégrés au programme.

² Les descripteurs de niveaux atteints pour "Programme Roumain L1 – Secondaire années 1 à 7" ont été approuvés par le Conseil d'Inspection Secondaire le 24 novembre 2017, par voie de la procédure écrite PE 2017/59, via le document "New structure for written examination in Romanian L1" (2017-11-D-16-ro-2), avec une entrée en vigueur le 1er septembre 2017 pour S6, le 1er septembre 2018 pour S7, 1ère session du baccalauréat : juin 2019.

L'ECOLE EUROPEENNE

LE PROGRAMME POUR LE ROUMAIN L1

Présentation générale

Le programme pour le Roumain L1 comporte deux dimensions principales : une dimension linguistique et une dimension culturelle. Le programme est basé sur une vision intégrée des compétences linguistiques et culturelles, qui déterminent la capacité à communiquer de l'élève. Les apprenants étudient les différents registres de langue afin de mieux exprimer leurs idées, leurs sentiments et leurs réactions. Parallèlement, leurs compétences culturelles reposent sur leur compétence communicative (compréhension écrite et expression orale de leurs idées) et sur leur attitude (intérêt pour ce qu'ils lisent, esprit critique, etc.). Aussi, les compétences culturelles englobent la lecture, la compréhension et l'interprétation d'une variété de styles et de genres de textes, ainsi qu'une réflexion sur ces écrits, en faisant appel à diverses connaissances et aux compétences linguistiques.

La communication dans la langue maternelle suppose la faculté d'exprimer des pensées, sentiments et faits sous forme à la fois orale et écrite (écouter, parler, lire et écrire), et d'avoir des interactions linguistiques appropriées dans toutes les situations de la vie sociale et culturelle, dans l'éducation et la formation, au travail, dans la vie privée et pendant les loisirs. Pour mettre en œuvre ce type de communication, le programme emploie les descripteurs suivants :

- connaître un vocabulaire de base, une grammaire fonctionnelle et des mécanismes langagiers ; connaître les diverses modalités d'interaction verbale, les différents types de textes littéraires et non littéraires, les principales caractéristiques des multiples styles et registres de langage, et les formes de langage et de communication en fonction des situations ; (connaissances)
- communiquer, sous forme écrite ou orale, dans une diversité de situations et adapter la communication au contexte ; l'aptitude à écrire et à lire différents types de textes, chercher, recueillir et traiter l'information, utiliser des aides, formuler et exprimer ses arguments de manière convaincante en fonction du contexte ; (aptitudes)
- avoir une attitude positive à l'égard de la communication dans la langue maternelle : un esprit ouvert au dialogue constructif et critique, un goût pour les qualités esthétiques, une volonté de les rechercher et un intérêt pour la communication interculturelle.

Le contenu est centré sur l'étude de la langue et de la littérature ; il implique l'étude de la phonétique, de la morphologie, de la syntaxe et des styles ou encore de concepts appartenant à des théories littéraires, illustrés par l'approche de divers textes littéraires ou de l'œuvre des écrivains consacrés de la littérature roumaine.

Le programme se propose de développer la créativité et la réflexion autonome, étant formatif et stimulant pour les élèves, centré sur l'apprentissage du savoir-faire, du savoir-vivre et du savoir-être. Pour cela, le programme se propose de :

- pratiquer la communication en tant que compétence transférable ;
- exercer la communication sous toutes ses formes (compréhension et production de messages oraux et écrits, médiation et interaction) ;
- utiliser divers types de communication (communication verbale et non-verbale; communication reposant sur la langue, des images ou des sons, ou sur plusieurs de ces éléments) ;
- discuter sur une large palette de textes, qu'ils soient de nature artistique (littérature, films, théâtre, musique, beaux-arts) ou non-artistique (médias);
- identifier les fonctions de la communication (informer, expliquer, susciter ou partager un plaisir artistique, persuader, manipuler, etc.) ;
- travailler avec différents types de discours (narratif, descriptif, argumentatif, informatif, etc.) ;

- appliquer des règles grammaticales dans des contextes différents (langage formel ou informel, langue standard ou régionale, etc.) ;
- stimuler l'intérêt des apprenants pour le dialogue interculturel et les valeurs de la multi culturalité ;
- encourager l'esprit critique autonome pour tous les messages que les apprenants reçoivent ou produisent ;
- évaluer les capacités et les compétences en matière de communication orale et écrite ;
- observer l'attitude des apprenants concernant la communication et la culture .

La structure du programme comprend :

1. Le But
2. Les objectifs
3. Les Contenus
4. Suggestions méthodiques
5. L'Evaluation
6. Bibliographie

EUROPEAN SCHOOLS ROMANIAN L1 SYLLABUS

General presentation

There are two main dimensions to the Romanian L1 syllabus: a linguistic dimension and a cultural dimension. The syllabus is based on an integrated vision of linguistic and cultural competence, both of which determine a pupil's ability to communicate. Learners study the different registers of language in order to express their ideas, feelings and reactions more satisfactorily. In parallel, their cultural competence is based on their communicative competence (reading comprehension skills and ability to express their ideas orally) and on their attitude (interest in what they read, critical faculties, etc.). Thus, cultural competence encompasses reading, understanding and interpretation of a variety of styles and genres of texts, and also reflection on these writings, involving the use of a range of linguistic knowledge and skills.

Communication in one's mother tongue implies the ability to express thoughts, feelings and facts both orally and in writing (listening, speaking, reading and writing) and to engage in appropriate linguistic interaction in all situations arising in social and cultural life, in education and training, at work, in one's private life and during leisure time. To implement this type of communication, the syllabus uses the following descriptors:

- have knowledge of a basic vocabulary, a functional grammar and language mechanisms; have knowledge of the various ways of engaging in verbal interaction, the different types of literary and non-literary texts, the main characteristics of the multiples styles and registers of language and the forms of language and communication according to the situations; (knowledge)
- communicate, in writing or orally, in a wide variety of situations and adapt the form of communication to the context; the ability to write and read different types of texts, to seek, gather and process information, use aids, formulate and express one's arguments convincingly according to the context; (abilities)
- have a positive attitude towards communication in one's mother tongue: open-mindedness towards constructive and critical dialogue, a liking for aesthetic qualities, a willingness to seek them out and an interest in intercultural communication.

The content focuses on study of language and literature; it implies study of phonetics, morphology, syntax and styles or of concepts belonging to literary theories, illustrated by tackling various literary texts or the works of writers who are figures in Romanian literature.

The syllabus is designed to develop creativity and independent thought, being formative and stimulating for pupils, focusing on acquiring practical, social and interpersonal skills. To that end, the syllabus sets out to:

- practise communication as a transferable competence;
- exercise communication in all its forms (comprehension and production of oral and written messages, mediation and interaction);
- use various types of communication (verbal and non-verbal communication; communication based on language, images or sounds or on several of these elements);
- discuss a wide range of texts, either artistic (literature, films, theatre, music, fine arts) or non-artistic (media);
- identify the functions of communication (inform, explain, produce or share an artistic pleasure, manipulate, etc.);
- work with different types of discourse (narrative, descriptive, argumentative, informative, etc.);
- apply grammatical rules in different contexts (formal or informal speech, standard or regional language, etc.);
- stimulate learners' interest in intercultural dialogue and the values of multiculturalism;

- encourage learners to think critically about all the messages which they receive or convey;
- assess oral and written communication abilities and skills;
- observe learners' attitude toward communication and culture.

The structure of the syllabus is as follows:

1. Aim
2. Objectives
3. Contents
4. Methodological suggestions
5. Assessment
6. Bibliography

EUROPÄISCHE SCHULEN

LEHRPLAN FÜR RUMÄNISCH L1

Allgemeine Präsentation

Der Lehrplan für Rumänisch L1 umfasst zwei Hauptdimensionen: eine linguistische Dimension und eine kulturelle Dimension. Der Lehrplan beruht auf einer integrierten Vision der sprachlichen und kulturellen Kompetenzen, welche die Kommunikationsfähigkeiten des Schülers ausmachen. Die Lehrlinge erlernen die verschiedenen Sprachregister, um ihre Ideen, ihre Gefühle und ihre Reaktionen besser zum Ausdruck zu bringen. Parallel dazu beruhen ihre kulturellen Kompetenzen auf ihrer Kommunikationsfähigkeit (Verständnis des geschriebenen Textes und mündlicher Ausdruck ihrer Ideen) und ihrer Einstellung (Interesse für das, was sie lesen, kritische Einstellung, etc.). Die kulturellen Kompetenzen umfassen ebenfalls die Lektüre, das Verständnis und die Interpretation einer Vielzahl von Stil- und Textarten sowie Überlegungen über diese schriftlichen Vorlagen, wobei auf verschiedene Kenntnisse und linguistische Kompetenzen zurückgegriffen wird.

Die Kommunikation in der Muttersprache setzt die Fähigkeit voraus, Gedanken, Gefühle und Sachverhältnisse in sowohl mündlicher als auch schriftlicher Form auszudrücken (hören, sprechen, lesen und schreiben), und über angemessene sprachliche Interaktionen zu verfügen, die an alle Situationen des sozialen und kulturellen Lebens angepasst sind, in der Erziehung und der Ausbildung, auf der Arbeit, im Privatleben und in der Freizeit. Zwecks Umsetzung dieser Form der Kommunikation bedient sich der Lehrplan folgender Anhaltspunkte:

- Kenntnis eines Grundwortschatzes, einer funktionalen Grammatik und der Sprachmechanismen; Kenntnis der verschiedenen verbalen Interaktionsmodalitäten, der verschiedenen Arten literarischer und nicht-literarischer Texte, der Hauptmerkmale der multiplen Stilformen und Sprachregister, sowie der Formen der Sprache und Kommunikation in Funktion der jeweiligen Situationen (Kenntnisse);
- Kommunikation in schriftlicher und mündlicher Form in einer Diversität von Situationen und Anpassung der Kommunikation an den Kontext ; die Fähigkeit, unterschiedliche Arten von Texten zu schreiben und zu lesen, Informationen aufzusuchen, zusammenzutragen und zu verarbeiten, Nutzung der Hilfsmittel, seine Argumente auf überzeugende Art und Weise entsprechend dem Kontext formulieren und zum Ausdruck bringen (Fähigkeiten);
- eine positive Einstellung gegenüber der Kommunikation in der Muttersprache pflegen: offene Einstellung gegenüber einem konstruktiven und kritischen Dialog, ein Sinn für die ästhetischen Qualitäten, die Bereitschaft, diese zu entdecken sowie ein Interesse für die interkulturelle Kommunikation.

Der Inhalt ist auf das Studium der Sprache und der Literatur ausgerichtet; er setzt das Studium der Phonetik, der Morphologie, der Syntax und der Stilformen voraus oder der Konzepte, die zu den literarischen Theorien gehören, illustriert durch die Methode verschiedener literarischer Texte oder der Werke rumänischer Autoren.

Der Lehrplan zielt darauf ab, die Kreativität und die selbständige Denkweise zu fördern, die formativ und stimulierend für die Schüler ist, ausgerichtet auf die Erlernung des « savoir-faire », des « savoir-vivre » und des « savoir-être ». Zu diesem Zweck zielt der Lehrplan darauf ab:

- die Kommunikation als übertragbare Kompetenz zu praktizieren;
- die Kommunikation in all ihren Formen zu praktizieren (Verständnis und Produktion von mündlichen und schriftlichen Mitteilungen, Mediation und Interaktion) ;

- die verschiedenen Kommunikationsarten einzusetzen (verbale und nicht-verbale Kommunikation; Kommunikation, die auf der Sprache, auf Bilder oder Töne beruht, oder auf mehrere dieser Elemente) ;
- unter Heranziehung einer breiten Palette von Texten zu diskutieren, ob artistischer Natur (Literatur, Filme, Theater, Musik, Kunst) oder nicht-artistischer Natur (Medien);
- die Funktionen der Kommunikation zu erfassen (informieren, erklären, eine künstlerische Freude hervorzurufen oder zu teilen, überzeugen, manipulieren, etc.) ;
- mit verschiedenen Formen des Redestils zu arbeiten (narrativ, deskriptiv, argumentativ, informativ, etc.) ;
- die grammatikalischen Regeln in verschiedenen Kontexten anzuwenden (formale oder nicht-formale Sprache, Standardsprache oder regionale Sprache, etc.) ;
- das Interesse der Lehrlinge für den interkulturellen Dialog und die Wertstellung der Multikulturalität zu stimulieren;
- die selbständige kritische Einstellung bei allen Mitteilungen zu fördern, welche die Lehrlinge erhalten oder die sie selbst produzieren;
- die Fähigkeiten und Kompetenzen der mündlichen und schriftlichen Kommunikation zu evaluieren;
- die Einstellung der Lehrlinge hinsichtlich der Kommunikation und Kultur zu beobachten.

Die Struktur des Lehrplans umfasst:

1. das Hauptziel
2. die einzelnen Zielsetzungen
3. die Inhalte
4. methodologische Empfehlungen
5. die Evaluation
6. Bibliographie

PROGRAMME DE ROUMAIN – LANGUE I

Entrée en vigueur – septembre 2009

PROGRAMA ROMÂNĂ L1

ÎNVĂȚĂMÂNT SECUNDAR, ANII I - III

1. ARGUMENTUL

În învățământul secundar, școlile contribuie la educarea mai complexă, la nivel personal și social, a elevilor. Obiectivele diverselor discipline urmăresc dezvoltarea cunoașterii, a înțelegerii, formarea deprinderilor specifice diverselor discipline, astfel încât elevii, indiferent de temele din diverse domenii ale cunoașterii, pot să le abordeze, pot să articuleze și să rezolve probleme și să-și transfere înțelegerea dintr-un context în altul. Funcția educațională generală a școlii privește dezvoltarea elevului ca persoană, ca individualitate, și ca membru al societății. Prin dezvoltarea conștiinței de sine și a celei sociale - exersată în contact cu patrimoniul cultural, dar și cu realitățile contemporane, cu provocările și problemele specifice -, elevii își pot forma/ interioriza propria identitate și pot învăța să acționeze ca membri responsabili ai societății. În școală, educația elevilor în diverse domenii disciplinare se întrepătrunde cu educația personală și socială, iar activitățile de învățare din domeniul formal, nonformal și informal sunt interdependente.

Aceste două obiective majore ale învățământului secundar au un rol important în context european, implicând o mai bună cunoaștere a complexității și bogăției care este parte a culturilor europene. Conștiința experienței câștigate în contextul trăirii în Europa ar trebui să dezvolte atitudini care combină sentimentul identității naționale cu respectul pentru tradițiile fiecărei țări europene.

Curriculumul de limba și literatura română pentru învățământul secundar, anii I - III, se bazează pe modelul *comunicativ-funcțional*, adecvat nu doar specificului acestui obiect de studiu, ci și modalităților propriuzise de structurare a competenței de comunicare a elevilor. În mod concret, acest model presupune dezvoltarea integrată a capacităților de *receptare* și de *exprimare orală*, respectiv de *receptare a mesajului scris* și de *exprimare scrisă*. De altfel, *comunicarea* se constituie prin fuziunea celor patru capacități menționate anterior.

În mod concret, dezvoltarea competențelor de comunicare menționate se realizează prin familiarizarea elevilor cu situații diverse de comunicare orală și scrisă, cu texte literare și nonliterare adecvate vârstei școlare.

În sensul celor arătate mai sus, dominantele prezentului curriculum de limba și literatura română sunt:

- definirea domeniilor disciplinei exclusiv în termeni de capacități: *receptarea mesajului oral*, *receptarea mesajului scris*, *exprimarea orală* și *exprimarea scrisă*;
- prezentarea comunicării în calitatea sa de competență umană fundamentală, acoperind deprinderi de receptare și de exprimare orală și scrisă;
- echilibrarea ponderii acordate exprimării orale față de cea scrisă, precum și mutarea accentului pe producerea unor *mesaje proprii*;
- centrarea obiectivelor pe *formarea de capacități* proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare;
- adaptarea conținuturilor la nivelul de vârstă și la interesele copiilor.

Structura curriculumului școlar are următoarele componente:

- obiective cadru, urmărite pe întreg parcursul învățământului gimnazial; având un grad ridicat de generalitate și complexitate, acestea se referă la formarea unor capacități și atitudini generate de specificul disciplinei;
- obiective de referință, formulând rezultatele așteptate ale învățării pentru fiecare an de studiu și urmărind progresia în formarea de capacități și achiziția de cunoștințe ale elevului de la un an de studiu la altul;
- exemple de activități de învățare care propun modalități de organizare și de realizare a demersului didactic cu elevii;
- conținuturile învățării, pe ani de studiu, ca mijloace prin care se urmărește atingerea obiectivelor cadru și a obiectivelor de referință propuse;
- standardele curriculare de performanță la sfârșitul ciclului gimnazial, în calitatea lor de standarde naționale, de sistem de referință pentru evaluarea calității procesului de învățare, la sfârșitul gimnaziului.

Proiectarea activității didactice, elaborarea de manuale școlare alternative trebuie să fie precedate de lectura integrală a programei școlare și de urmărirea logicii interne a acesteia. În cadrul programei, fiecărui obiectiv cadru îi sunt asociate obiective de referință; atingerea obiectivelor de referință se realizează cu ajutorul conținuturilor. Cadrul didactic poate opta pentru utilizarea activităților de învățare recomandate prin programă

sau poate propune alte activități adecvate colectivului de elevi și condițiilor concrete din clasă. Strategiile de lucru propuse trebuie să țină seama de experiența elevilor la această vârstă și să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

Centrarea pe elev, ca subiect al activității instructiv-educative presupune respectarea unor exigențe ale învățării durabile, așa cum sunt:

- utilizarea unor metode active care pot contribui la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, deschis și creativ;
- exersarea lucrului în echipă, a cooperării și/sau a competiției;
- realizarea unor activități diverse de receptare și producere de mesaje orale și scrise, care să dea posibilitatea tuturor elevilor de a se participa la propria învățare;
- integrarea, în predare-învățare-evaluare, a elementelor de conținut din cele trei domenii ale disciplinei (lectură, practica rațională și funcțională a limbii, elemente de construcție a comunicării), pentru a le oferi elevilor motivații pentru învățare și un demers coerent integrator al formării capacităților de comunicare.

2. SCOPUL

Formarea unui tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

3. OBIECTIVELE

3.1. Obiectivul general

Dezvoltarea elevului ca persoană, ca individualitate, și ca membru al societății, prin dezvoltarea conștiinței de sine și a celei sociale - exersată în contact cu patrimoniul cultural, dar și cu realitățile contemporane, cu provocările și problemele specifice, dezvoltarea abilităților de gestionare echilibrată a atitudinilor care combină sentimentul identității naționale cu respectul pentru tradițiile fiecărei țări europene.

3.2. Obiectivele specifice

- *obiective cadru*, urmărite pe întreg parcursul învățământului gimnazial; având un grad ridicat de generalitate și complexitate, acestea se referă la formarea unor capacități și atitudini generate de specificul disciplinei;
- *obiective de referință*, formulând rezultatele așteptate ale învățării pentru fiecare an de studiu și urmărind progresia în formarea de capacități și achiziția de cunoștințe ale elevului de la un an de studiu la altul;

O.s.1 Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

Pentru dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral, elevii vor trebui să:

- asculte și înțeleagă mesaje orale diverse
- răspundă adecvat partenerilor de comunicare

	Obiective de Referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul anului III, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul anilor I-III, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să înțeleagă semnificația generală a mesajului oral, sesizând progresia și coerența ideilor exprimate	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ascultare a unor mesaje orale diverse (casete audio sau video cu basme, schițe; reclame transmise la radio și televiziune) cu scopul de a desprinde esențialul și de a exprima acest lucru la schimbarea rolului de receptor în cel de emițător - sesizarea informațiilor noi dintr-un mesaj ascultat - exerciții de corelare a informațiilor receptate din diverse surse - participarea la interacțiuni în care să dovedească înțelegerea replicilor partenerilor de comunicare și capacitatea de continuare a dialogului; activități de ascultare a unor mesaje orale transmise pe diferite canale (telefon, radio, televizor, aer, voice-chat, voice-mail etc.) și în contexte diverse, cu utilizări de coduri lingvistice diferite, în vederea sesizării dificultăților de desprindere a informației dintr-un mesaj oral - exerciții de identificare a cuvintelor-cheie într-un mesaj oral - practicarea ascultării active
1.2	să sesizeze sensul unităților lexicale necunoscute și adecvarea acestora la mesajul transmis	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea cuvintelor noi în texte literare și nonliterare ascultate, cu scopul clarificării sensului acestora prin: apelare la contextul lingvistic, la dicționar sau la profesor - exerciții de sesizare a unor greșeli lexicale în comunicare
1.3	să sesizeze abaterile de la normele gramaticale într-un mesaj oral	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de observare a greșelilor de pronunție, de acord, de flexiune, în diverse situații de comunicare (în clasă, în mass-media, în locuri publice etc.); exerciții de sesizare a modului de pronunțare a diftongului, a triftongului și a hiatului - exerciții de sesizare a structurii gramaticale (morfologice și sintactice) corecte sau incorecte în fluxul enunțurilor orale - identificarea particularităților vorbirii regionale; observarea relațiilor sintactice într-o propoziție sau într-o frază, în funcție de intenționalitatea comunicării
1.4.	să sesizeze îmbinarea elementelor verbale cu cele nonverbale (gest, mimică etc.) într-un text oral	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de decodare a unor elemente nonverbale care însoțesc mesajele orale, sesizarea rolului folosirii elementelor nonverbale în comunicare, în cadrul unui discurs oral cotidian sau în situații de comunicare în cadrul școlii
1.5.	să manifeste curiozitate pentru ascultarea unui mesaj oral și pentru partenerii de discuție	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții pentru dezvoltarea atenției distributive și a capacității de a urmări mesajul partenerilor de comunicare - exersarea ascultării mesajelor orale în diverse situații de comunicare, în scopul formării unui comportament de ascultător activ; exerciții de sesizare a indicilor de inițiere de către partener a unui dialog

		- exerciții de selectare a unor informații, idei, opinii, în funcție de substanța, autenticitatea și precizia mesajelor ascultate (activități individuale, în perechi și în grupe)
--	--	--

O.s.2 Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Pentru dezvoltarea capacității de exprimare orală, elevii vor trebui să:

- folosească adecvat elementele de vocabular
- utilizeze corect gramatica limbii române
- formuleze și să exprime idei în mod clar
- adapteze vorbirea la o varietate de circumstanțe și solicitări

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul anului III, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul anilor I-III, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1.	să realizeze înlănțuirea clară și coerentă a ideilor în dialog și monolog	- formularea unor aprecieri personale referitoare la textele studiate/ mesajele ascultate; rezumarea orală a unor texte narative citite sau ascultate, caracterizare de personaj, prezentarea unor trăsături ale textelor studiate - prezentarea unor puncte de vedere personale într-un dialog - alcătuirea unor texte orale narative, descriptive, explicative și argumentative
2.2	să selecteze elementele de lexic adecvate situațiilor de comunicare	- exerciții de stabilire a ideilor în jurul cărora se organizează o temă dată (idee principală, idee secundară) - exerciții de determinare a sensului unor cuvinte și de explicare orală a semnificației acestora în diferite contexte; utilizarea, în contexte diferite, a achizițiilor lexicale noi; precizarea rădăcinii, a sufixelor și a prefixelor din anumite cuvinte; - utilizarea relațiilor de sinonimie, de antonimie, de omonimie în contexte date
2.3	să construiască propoziții și fraze corecte din punct de vedere morfologic și sintactic	- exerciții de construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate; construirea unor fraze prin utilizarea corectă a coordonării (copulative și prin juxtapunere) și a subordonării; folosirea corectă într-un context dat, a categoriilor gramaticale specifice părților de vorbire; utilizarea corectă, în context, a părților de propoziție - exerciții de utilizare corectă, în textul oral, a limbii literare; rostirea fluentă a unor enunțuri scurte și/ sau lungi - activități de exersare a unor probleme dificile (folosirea genului, acordul în gen, de exemplu) pentru clasele cu elevi aparținând minorităților etnice
2.4	să-și adapteze vorbirea la parteneri și la situația de comunicare	- exerciții de punere în scenă a unor schițe, basme etc., de recitare a unor poezii; exprimarea de opinii și justificarea acestora în funcție de context; activități desfășurate în biblioteca școlii, cu prezentarea impresiilor referitoare la bibliotecă, la volumele din rafturi; prezentarea bibliotecii

		<p>personale, a volumului preferat; prezentarea și comentarea succintă a unor texte literare sau nonliterare</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de rol pentru exersarea dialogului simplu pe diverse teme de interes pentru elevi; exprimarea acordului și a dezacordului, a afirmației, a negației, și a interogației; transformarea unui enunț oral în funcție de situația de comunicare și de partener; selectarea celor mai potrivite elemente nonverbale pentru dialogul purtat; selectarea și folosirea adecvată a mărcilor de inițiere și de încheiere a unui dialog, cu accent pe folosirea formulelor elementare de menținere a dialogului; exerciții de asimilare și de utilizare a regulilor conversației eficiente, cu folosirea formulelor de salut, de prezentare, de identificare, de permisiune și de solicitare
2.5.	să îmbine eficient elementele verbale cu cele nonverbale în cadrul mesajului oral	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de prezentare orală pe o temă dată, în funcție de situația de comunicare, exerciții de îmbinare a elementelor verbale cu cele nonverbale în monolog și dialog - ex. de adecvare a elementelor verbale și nonverbale la interlocutor - exerciții de redare, în limbaj nonverbal, a diferitelor mesaje - acceptarea, refuzul, indicarea unui comportament; - exerciții de reformulare a unei replici, vizând obținerea diferitelor reacții ale interlocutorului: uimire, bucurie, nedumerire etc.
2.6	să manifeste interes pentru participarea la un act de comunicare	- participarea la situații dirijate de comunicare, obișnuite sau problematice (în grup mai mare sau mai mic); exerciții de dezvoltare a inițiativei de comunicare și a curajului de a interveni în actul comunicării

O.s. 3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Pentru dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris, elevii vor trebui să:

- citească corect, fluent, dovedind că înțeleg ceea ce citesc
- exprime păreri în legătură cu ceea ce citesc
- citească, analizeze și evalueze o gamă largă de texte literare și nonliterare, din literatura română și din literatura altor culturi

citească pentru scopuri diverse

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul anului III</i>	<i>Pe parcursul celor trei ani, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să citească o varietate de texte literare sau nonliterare, demonstrând înțelegerea sensului acestora	<ul style="list-style-type: none"> - folosirea de întrebări cu răspuns la alegere pe baza textelor citite; formularea de întrebări pe marginea textelor citite - delimitarea ideilor principale de cele secundare dintr-un text dat - exerciții de identificare a ordinii logice a ideilor/întâmplărilor dintr-un text citit - exerciții de identificare a diferențelor dintre textele literare și textele nonliterare

3.2.	să identifice valori etice și culturale într-un text, exprimându-și impresiile și preferințele	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea valorilor etice dintr-un text dat și comentarea acestora, prin raportare la propria experiență de viață sau de lectură - dezbateri privitoare la aspectele etice descoperite în textele citite - discuții referitoare la valorile culturale pe care le regăsesc într-un text sau spre care textul face deschideri
3.3	să recunoască modurile de expunere și procedeele de expresivitate artistică folosite în textele citite	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a modurilor de expunere (narațiune, descriere, dialog) - discutarea textelor narative în funcție de următorii parametri: „ce“ se povestește (ce se întâmplă, care este acțiunea relatată), „cine” ia parte la acțiune (personajele, trăsături fizice și morale ale personajelor), „cine“ povestește (naratorul) - identificarea și comentarea rolului figurilor de stil învățate în diferite texte - exerciții de identificare și de interpretare a sensului figurat al unor cuvinte într-un context dat
3.4	să sesizeze valoarea expresivă a unităților lexicale și a categoriilor gramaticale în textele citite	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a unor expresii noi într-un text citit; activități de folosire a diferitelor tipuri de dicționare; identificare de sinonime și de antonime; - exerciții de sesizare a rolului expresiv al unor categorii gramaticale
3.5	să sesizeze organizarea sintactică a textelor citite	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a categoriilor morfologice studiate; exerciții de identificare a relațiilor sintactice și a rolului lor în contexte date - activități de înțelegere, în contexte variate, a unor categorii morfologice ale limbii române dificile pentru elevii aparținând minorităților etnice
3.6	să manifeste curiozitate și interes față de activitatea de lectură, adaptându-se la situația concretă de lectură	<ul style="list-style-type: none"> - activități de grup în care elevii să pună întrebări și să dea răspunsuri referitoare la un text citit/ascultat; discuții în perechi, în grup sau frontale pe marginea lecturilor suplimentare individuale; redactarea unor note de lectură (selectarea unor pasaje din text, exprimarea unor aprecieri personale, formularea de întrebări privitoare la text etc.); realizarea unor desene pornind de la textele citite - exerciții de căutare și de selectare a informației dorite cu ajutorul tablei de materii; exerciții de identificare a elementelor componente ale paginii de carte; citirea corectă și fluentă a unui text cunoscut în fața unui auditoriu divers; exerciții de valorificare a elementelor nonverbale în interpretarea unor texte studiate; exerciții de lectură tip ștafetă; căutarea de informații despre autorii ale căror texte sunt studiate la clasă/ citite acasă (în dicționare de scriitori, pe internet etc.) - exerciții de sesizare a modului de structurare formală a textului poetic (în strofe și în versuri); identificarea rimei în poeziile studiate; lectura unor texte nonliterare (articole de dicționar necesare înțelegerii textelor, reclame)

		- exerciții de sesizare a raportului dintre realitate și literatură (felul în care universul creat prin textul literar se îndepărtează de realitate)
--	--	--

O.s.4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Pentru dezvoltarea capacității de exprimare scrisă, elevii vor trebui să:

- folosească deprinderi de redactare – exprimarea și dezvoltarea ideilor, folosind un vocabular nuanțat și un stil clar, organizarea și structurarea clară și coerentă a enunțurilor și a textelor
- respecte regulile de ortografie și de punctuație, să scrie lizibil
- să scrie în diferite scopuri și diferite tipuri de texte

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul anului III, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul anilor I-III, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să redacteze texte cu destinații diverse, în care să-și exprime opinii și atitudini	- exerciții de alcătuire a unui plan de idei pentru un text propriu; exerciții de redactare a unui text după un plan simplu construit de elevi sau dat de profesor (compunerea imaginativă – povestirea; relatarea unor fapte și întâmplări); exerciții de redactare a unui text, pornind de la cuvinte date; alcătuirea de compuneri după un suport vizual - formularea unor aprecieri personale referitoare la anumite secvențe ale textelor în proză sau în versuri, prin completarea jurnalului cu dublă intrare pentru textele citite - exerciții de comparare a modului de structurare a notițelor la diferite discipline; structurarea optimă a notițelor și așezarea textului/ schemelor etc. în pagină; folosirea unor elemente auxiliare (sublinieri, paranteze) care să evidențieze ideile principale prin raportare la cele secundare - exerciții de rezumare a textelor narative, de povestire a unui film, a unei piese de teatru etc. - să redacteze texte narative, descriptive, explicative, dialogate și argumentative
4.2	să utilizeze în redactare un lexic diversificat	- activități de selectare a vocabularului adecvat unei teme - exerciții de reformulare a unor pasaje din textele studiate sau din textele proprii, cu folosirea unor sinonime sau antonime, în vederea nuanțării exprimării
4.3	să scrie propoziții și fraze corecte din punct de vedere gramatical, folosind corect semnele ortografice și de punctuație	- exerciții de ortografiere corectă a grupurilor de litere; exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; exerciții de folosire corectă a semnelor de punctuație și a semnelor ortografice (cratima, punctul) - exerciții de scriere corectă a diferitelor categorii morfologice studiate - exerciții de aplicare a topicii normale în propoziție și în frază - exerciții de utilizare corectă a categoriilor sintactice studiate
4.4	să manifeste interes pentru redactarea unui text	- exerciții de redactare în contexte și în scopuri variate; activități de scriere imaginativă care să valorifice creativitatea elevilor; activități de scriere reflexivă (jurnal, relatarea unor

		fapte și întâmplări) în care să-și expună opiniile/sentimentele proprii; exerciții de înțelegere a observațiilor profesorilor privitoare la lucrările semestriale; evaluare în perechi a unor lucrări scrise/ compuneri; exerciții simple de autoevaluare a propriilor deprinderi de redactare
--	--	--

4. CONȚINUTURILE

4.1. Lectura

4.1.1. Raportul dintre realitate și literatură.

4.1.2. *Structura textului*. Modurile de expunere. *Narațiunea* (autor, narator, personaj; narațiunea la persoana a III-a și narațiunea la persoana I; subiectul operei literare, momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune). *Descrierea* (portretul literar, tabloul). *Dialogul* (mijloc de caracterizare a personajelor). Modalități de caracterizare a personajelor. Relațiile dintre personaje. Caracterizarea personajelor. Structura textelor lirice. Eul liric. Structura textelor dramatice. Trăsături generale ale operei dramatice; lectură de text și vizionare de spectacol.

4.1.3. *Genuri și specii*. Genurile epic, liric și dramatic. Specii: schița, basmul, pastelul, fabula, doina populară, nuvela, balada populară, romanul (fragment), scrieri SF.

4.1.4. *Figurile de stil*. Personificarea. Comparația. Enumerația. Repetiția. Epitetul. Hiperbola. Antiteza. Metafora. Alegoria.

4.1.5. *Versificația*. Versul și strofa. Rima. Măsura. Ritmul (iambic și trohaic). Versul liber.

4.1.6. *Texte nonliterare*: articolul de dicționar, reclama, anunțul, știrea, mersul trenurilor, texte publicitare, articole de ziar/ revistă, anecdota.

Se vor selecta texte literare destinate studiului aprofundat. Între acestea vor fi incluse și fragmente din operele scriitorilor clasici ai literaturii române. Ele pot fi însoțite de scurte texte auxiliare (literare sau nonliterare, inclusiv contemporane). Din textele mai lungi pot fi oferite fragmente semnificative, lectura integrală urmând a constitui obiect al lecturii personale a elevilor. Autorii de manuale și profesorii au libertatea să aleagă texte-suport în măsură să evidențieze noțiunile menționate anterior. Aceste texte trebuie să respecte următoarele criterii:

4.2. Practica rațională și funcțională a limbii - Comunicarea

4.2.1. Comunicarea orală

a. Situația de comunicare. Aplicații pentru înțelegerea noțiunilor de: emițător, receptor, mesaj, context, cod, canal.

b. *Structurarea textului oral*. Ordonarea ideilor în comunicare. Ideea principală, ideea secundară. Planul simplu și planul dezvoltat de idei.

c. *Contexte de realizare*: Situația de comunicare dialogată. Dialogul formal și dialogul informal. Organizarea replicilor într-un dialog complex. Adaptarea la interlocutor. Modalități de conectare a elementelor nonverbale la cele verbale. Monologul: text narativ, text descriptiv, text explicativ, text argumentativ. Rezumatul oral.

4.2.2. Comunicarea scrisă

a. *Procesul scrierii*. Etapele redactării unui text. Părțile componente ale unei compuneri. Alcătuirea planului unei lucrări pe o temă dată. Organizarea unui text în funcție de destinație (scrisoarea, anunțul). Așezarea corectă a textului în pagină. Elemente auxiliare în scriere (sublinieri, paranteze etc.).

b. *Contexte de realizare*: transformarea textului dialogat în text narativ; aprecieri personale referitoare la textele literare sau nonliterare studiate (referitoare la personaje, figuri de stil, moduri de expunere, semnificațiile textului etc.); comentarea unor secvențe din operele studiate sau din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date; fișa de lectură; comentarea semnificațiilor titlului; rezumatul scris; caracterizarea de personaj; argumentarea (susținerea preferințelor și a opiniilor); povestirea unor întâmplări reale sau imaginare; descrierea de tip tablou și de tip portret, motivarea unei opinii privitoare la textele studiate sau la fapte/persoane din realitate; notițele; lucrarea semestrială; scrisoarea; invitația; cererea.

4.3. Elemente de construcție a comunicării

În toate clasele gimnaziului, modalitatea tradițională sau de altă natură, de ordonare, de combinare și de tratare didactică a unităților de conținut din acest capitol ține exclusiv de opțiunea autorului de manual și a profesorului. Se recomandă ca abordarea acestor aspecte să fie corelată cu studiul textului literar și nonliterar, inclusiv din punctul de vedere al valorilor stilistice, exigență absolut necesară, mai ales în cazul elementelor de lexic. Concepția pe care s-a întemeiat prezentul curriculum este că, în școală, predarea-învățarea va urmări „limba în funcțiune”, în variantele ei orală și scrisă, normată și literară, iar nu „limba ca sistem abstract”. Interesează *viziunea comunicativ-pragmatică* a prezentei programe, nu interesează *predarea în și pentru sine* a unor cunoștințe gramaticale, ci *abordarea funcțională și aplicativă* a acestora în calitatea lor de elemente care contribuie la structurarea unei comunicări corecte și eficiente. În acest sens, se recomandă, în toate cazurile, exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Se vor evidenția aspecte ținând de ortografie, de punctuație și de ortoepie în situațiile care impun o asemenea abordare. Se sugerează ca, în predarea problemelor noi, profesorul să se sprijine de fiecare dată pe actualizarea cunoștințelor asimilate anterior de către elevi, pornind de la un text, de la o situație concretă de comunicare, și nu de la noțiunile teoretice.

Se vor respecta normele prevăzute de DOOM, ediția a II-a.

4.3.1. *Lexicul.* Vocabularul limbii române. Vocabularul fundamental și masa vocabularului. Dinamica vocabularului.

Cuvântul – unitate de bază a vocabularului. Forma și conținutul. Sensul cuvintelor în context. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat.

Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului: derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale (conversiunea). Mijloace externe: împrumuturile lexicale. Neologismele. Evitarea greșelilor în utilizarea neologismelor.

Câmpuri lexico-semantică. Sinonimele. Antonimele. Omonime. Paronimele.

Cuvintele polisemantice. Polisemia și omonimia: asemănări și deosebiri.

Pleonasmul.

4.3.2. *Noțiuni de fonetică.* Sunetul și litera: corespondența dintre ele. Vocalele. Consoanele. Semivocalele.

Grupurile de sunete (diftongul, triftongul). Hiatal. Silaba. Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe.

Folosirea corectă a accentului în limba română.

4.3.3. *Morfosintaxa*

a. *Verbul.* Timpul, persoana, numărul (actualizare). Modurile personale și modurile nepersonale (recunoaștere).

Timpurile modului indicativ: prezent, imperfect, perfect compus, perfect simplu, mai-mult-ca-perfectul, viitorul I. *Verbele predicative și verbele nepredicative: copulative (a fi, a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a rămâne, a însemna, a părea) și auxiliare (a fi, a avea, a vrea).* Funcția sintactică: predicatul (actualizare). Predicatul verbal.

Predicatul nominal (verbul copulativ *a fi* și numele predicativ).

Modurile personale: indicativ, imperativ, conjunctiv, condițional-optativ. Timpuri.

Modurile nepersonale: infinitiv, gerunziu, participiu, supin.

Diatezele: activă, pasivă (complementul de agent), reflexivă (pronumele reflexiv – marcă a diatezei).

Verbele personale și verbele impersonale.

Locuțiunea verbală.

Funcțiile sintactice ale verbului și ale locuțiunii verbale la moduri personale (predicatul verbal, predicatul nominal), la moduri nepersonale (subiect, nume predicativ, complement, atribut).

b. *Substantivul.* Substantivele comune și substantivele proprii. Genul. Numărul. Substantivele defective de singular sau de plural. Substantivele colective. Articolul. Articolul hotărât. Articolul nehotărât.

Cazurile substantivului

Nominativul. Funcții sintactice: subiect și nume predicativ.

Acuzativul. Prepoziția. Prepoziția simplă și compusă. Funcții sintactice: complement și atribut (fără precizarea felului).

Dativul. Funcții sintactice: complement (fără precizarea felului).

Genitivul. Articolul genitival (posesiv). Acordul în gen și în număr al articolului genitival cu substantivul determinat. Funcții sintactice: atribut (fără precizarea felului).

Vocativul.

Locuțiunea substantivală. Funcțiile sintactice ale substantivului și ale locuțiunii substantivale (subiect, complement, atribut)

c. *Substituți ai substantivului*

c1. *Pronumele*

Pronumele personal: persoana, numărul, genul (actualizare). Formele accentuate și neaccentuate ale pronumelui personal. Funcțiile sintactice: subiect, atribut, complement.

Pronumele personal de politețe.

Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal negativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal interogativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal relativ. Pronumele relativ compus *ceea ce*.

Acordul pronumelui relativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Adjectivul pronominal de întărire (exerciții de acord).

Funcții sintactice ale pronumelor (subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de loc, de timp și de mod, atribut pronominal genitival și atribut pronominal prepozițional).

C 2. *Numeralul*

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal.

Valoarea substantivală și adjectivală a numeralului. Funcțiile sintactice ale numeralului.

d.. *Determinanții substantivului*

Adjectivul. Adjectivul propriu-zis și adjectivul provenit din verb la participiu. Adjectivele variabile și invariabile.

Acordul cu substantivul în gen, număr și caz. Topica adjectivului.

Articolul demonstrativ (adjectival). Gradele de comparație. Funcții sintactice.

Locuțiunea adjectivală. Funcțiile sintactice ale adjectivului și ale locuțiunii adjectivale (atribut adjectival, nume predicativ).

e. *Părțile de vorbire neflexibile*

e 1. *Adverbul*. Adverbe de loc, de timp, de mod. Adverbe provenite din adjective.

Gradele de comparație.

Adverbe interogative, relative. Locuțiunea adverbială.

Adverbe predicative și locuțiunile adverbiale predicative.

Funcțiile sintactice ale adverbului și ale locuțiunii adverbiale (complement circumstanțial de mod, de timp, de loc, atribut adverbial, predicat verbal, nume predicativ.) Adverbe fără funcție sintactică.

e 2. *Prepoziția*. Regimul cazual. Locuțiunea prepozițională.

e 3. *Conjuncția*. Conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale *coordonatoare și subordonatoare*.

e.4. *Interjecția*. Interjecții predicative.

4.3.4. *Noțiuni elementare de sintaxă* (actualizarea cunoștințelor din ciclul primar). Propoziția și părțile de propoziție. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. Dezvoltarea unei propoziții simple. Propoziția afirmativă și propoziția negativă. Propoziția enunțiativă și propoziția interogativă.

Fraza. Sintaxa frazei. Propoziția principală. Propoziția secundară. Propoziția regentă. Elementul regent. Relațiile sintactice în propoziție și în frază. Raporturile de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază. Enunțul.

4.3.5. *Sintaxa propoziției și a frazei*

a. *Predicatul și propoziția predicativă.* Predicatul verbal și predicatul nominal. Probleme ale acordului (acordul după înțeles, acordul prin atracție).

Propoziția subordonată predicativă.

b. *Subiectul și propoziția subordonată subiectivă.*

Subiectul. Subiectul exprimat (simplu și multiplu) și subiectul neexprimat (subînțeles și inclus). Părțile de vorbire prin care se exprimă subiectul (substantiv, pronume, numeral). Acordul predicatului cu subiectul în persoană și număr.

Propoziția subordonată subiectivă. Natura elementului regent al propoziției subiective.

c. *Atributul și propoziția subordonată atributivă.*

Atributul. Elementele regente ale atributului. Atributul adjectival. Atributul substantival. Atributul pronominal. Atributul adverbial.

Propoziția subordonată atributivă. Exerciții de utilizare corectă a pronumelui relativ care introduce atributiva.

d. *Complementul direct și propoziția subordonată completivă directă.*

Complementul direct (actualizare).

e. *Complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă.*

Complementul indirect (actualizare). Propoziția subordonată completivă indirectă.

f. *Complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale.*

f.1. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod (actualizare), de cauză, de scop. Propozițiile circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop.

f.2. Propoziția subordonată circumstanțială condițională.

f.3. Propoziția subordonată circumstanțială concesivă.

f.4. Propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.

În prezentarea elementelor de sintaxă a frazei, se va avea în vedere, la fiecare tip de subordonată, efectuarea unor exerciții de contragere și de expansiune, de precizare a elementelor introductive, de evidențiere a topicii și a punctuației. În cazul propozițiilor subordonate circumstanțiale va fi evidențiat rolul adverbilor și al locuțiunilor adverbiale corelative în comunicare.

Sugestii pentru organizarea conținuturilor pe ani de studiu:

- **În anul I se pot studia: lexicul (4.3.1.), noțiuni de fonetică (4.3.2.), morfosintaxa (4.3.3.), doar verbul, moduri personale și nepersonale (a.) și substantivul (b.).**
- **În anul II se pot studia: morfosintaxa (4.3.4) - restul conținuturilor de la verb(a.), plus celelalte conținuturi (c, d, e)**
- **În anul III se pot studia și noțiuni elementare de sintaxă (4.3.4.) sintaxa propoziției și a frazei (4.3.5.)**

5. METODELE

Felul în care profesorii își pot organiza activitatea la clasă poate fi orientat de sugestiile din rubrica a II-a a tabelului de obiective de referință.

Organizarea clasei trebuie să fie flexibilă, profesorul adaptând metodele atât lucrului individual, cât și activităților pe grupe.

Rolul profesorului va fi:

- a. de a organiza eficient activitatea întregii clase și a fiecărui elev, folosind o varietate de strategii de managementul clasei, adecvate scopurilor activităților propuse. Aceasta poate presupune lucru individual, activități în perechi sau în grupuri, activități centrate pe interesele elevi, jocuri de rol, predare în echipă etc.
- b. de a se asigura că toate cele patru capacități (ascultarea, vorbirea, lectura și scrierea) sunt dezvoltate în mod integrat și echilibrat;

- c. de a stimula interesul și motivația elevilor; profesorul trebuie să le ofere elevilor șansa de a-și exprima ideile, de a-și împărtăși experiențele și de a afla ideile celorlalți elevi și de a reacționa la ele
- d. de a-i face pe elevi să conștientizeze țelurile și obiectivele disciplinei pe parcursul unui an școlar, de a le aduce la cunoștință elevilor scopurile evaluării și criteriile de evaluare a performanței elevilor
- e. să sprijine elevii în învățare, cu sfaturi și asistență, atunci când este nevoie;
- f. să diagnosticheze dificultățile pe care le pot întâmpina în învățare unii elevi și să poată lucra diferențiat cu aceștia;
- g. să evalueze activitățile elevilor și să le ofere feedback consistent, explicându-le în același timp implicațiile evaluării

Temele propuse trebuie să aibă obiective clare și să fie în prelungirea obiectivelor urmărite în activitățile de la clasă.

Pentru elevii din anii I-III, rezolvarea temei scrise nu ar trebui să le ia elevilor mai mult de o oră.

Profesorul de limba și literatura română ar trebui să știe și curriculumul altor discipline, pentru a putea propune și abordări interdisciplinare.

6. EVALUAREA

6.1. Principii generale

Se realizează atât prin activități **scrise** cât și **orale**, prin raportare la *standardele curriculare de performanță*

În funcție de scopurile urmărite, evaluarea este de trei tipuri:

- evaluare **diagnostică** (realizată pentru a identifica dificultățile în învățare ale elevilor)
- evaluare **formativă** (pe parcursul întregului an școlar, care urmărește să-i deprindă pentru a-și recunoaște punctele tari și pe cele slabe în relație cu o anumită sarcină și pentru a găsi soluții de a-și îmbunătăți performanțele
- evaluare **sumativă** (realizată la sfârșitul unei unități de învățare, a unui semestru, cu acordarea de note care indică nivelul de competență/ performanță atins de elev.

Este foarte important ca elevii să știe care este obiectivul fiecărei sarcini pe care o au de realizat și să cunoască criteriile aplicate de profesor în evaluarea activității respective. Criteriile trebuie să fie în concordanță cu obiectivele vizate prin sarcina respectivă.

Pe parcursul unui an, elevii ar trebui să experimenteze o gamă largă de metode de evaluare (lucrări scrise, proiecte, portofolii, observare sistematică, activități orale etc.).

6.2. Activități scrise

Dacă în evaluarea lucrărilor scrise, profesorul utilizează simboluri, acesta le va explica elevilor semnificația lor. De asemenea, profesorul trebuie să facă transparente criteriile folosite în evaluare.

Evaluarea reciprocă în perechi și autoevaluarea trebuie încurajate.

Pe parcursul anului, profesorul trebuie să urmărească notele care reflectă achizițiile elevilor în scrierea unor tipuri diferite de texte.

6.3. Activități orale

În evaluarea performanțelor de comunicare orală, corectitudinea gramaticală, fluența vorbirii trebuie considerate în contextul competenței globale de comunicare.

Profesorul trebuie să aibă o evidență cu achizițiile fiecărui elev în acest domeniu; este recomandabil ca acestea să fie scrise, dar pot fi folosite și înregistrări audio sau video ale unor activități realizate de elevi.

PROGRAMA ROMÂNĂ L1

ÎNVĂȚĂMÂNT SECUNDAR, ANII IV - VII

1. ARGUMENTUL

Scopul studierii limbii și literaturii române în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

În acest sens, curriculumul de limba și literatura română pentru învățământul secundar, anii IV- VII, se bazează pe modelul *comunicativ-funcțional*, adecvat nu doar specificului acestui obiect de studiu, ci și modalităților propriu-zise de structurare a competenței de comunicare a elevilor. În mod concret, acest model presupune dezvoltarea integrată a capacităților de *receptare* și de *exprimare orală*, respectiv de *receptare a mesajului scris* și de *exprimare scrisă*. De altfel, *comunicarea* se constituie prin fuziunea celor patru capacități menționate anterior.

În mod concret, dezvoltarea competențelor de comunicare menționate se realizează prin familiarizarea elevilor cu situații diverse de comunicare orală și scrisă, cu texte literare și nonliterare adecvate vârstei școlare. În sensul celor arătate mai sus, dominantele prezentului curriculum de limba și literatura română sunt:

- definirea domeniilor disciplinei exclusiv în termeni de capacități: *receptarea mesajului oral*, *receptarea mesajului scris*, *exprimarea orală* și *exprimarea scrisă*;
- prezentarea comunicării în calitatea sa de competență umană fundamentală, acoperind deprinderi de receptare și de exprimare orală și scrisă;
- echilibrarea ponderii acordate exprimării orale față de cea scrisă, precum și mutarea accentului pe producerea unor *mesaje proprii*;
- centrarea obiectivelor pe *formarea de capacități* proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare;
- adaptarea conținuturilor la nivelul de vârstă și la interesele copiilor.

Structura curriculumului școlar are următoarele componente:

- obiective cadru, urmărite pe întreg parcursul învățământului gimnazial; având un grad ridicat de generalitate și complexitate, acestea se referă la formarea unor capacități și atitudini generate de specificul disciplinei;
- obiective de referință, formulând rezultatele așteptate ale învățării pentru fiecare an de studiu și urmărind progresia în formarea de capacități și achiziția de cunoștințe ale elevului de la un an de studiu la altul;
- exemple de activități de învățare care propun modalități de organizare și de realizare a demersului didactic cu elevii;
- conținuturile învățării, pe ani de studiu, ca mijloace prin care se urmărește atingerea obiectivelor cadru și a obiectivelor de referință propuse;
- standardele curriculare de performanță la sfârșitul ciclului gimnazial, în calitatea lor de standarde naționale, de sistem de referință pentru evaluarea calității procesului de învățare, la sfârșitul gimnaziului.

Proiectarea activității didactice, elaborarea de manuale școlare alternative trebuie să fie precedate de lectura integrală a programei școlare și de urmărirea logicii interne a acesteia. În cadrul programei, fiecărui obiectiv cadru îi sunt asociate obiective de referință; atingerea obiectivelor de referință se realizează cu ajutorul conținuturilor. Cadrul didactic poate opta pentru utilizarea activităților de învățare recomandate prin programă sau poate propune alte activități adecvate colectivului de elevi și condițiilor concrete din clasă. Strategiile de lucru propuse trebuie să țină seama de experiența elevilor la această vârstă și să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

Centrarea pe elev, ca subiect al activității instructiv-educative presupune respectarea unor exigențe ale învățării durabile, așa cum sunt:

- utilizarea unor metode active care pot contribui la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, deschis și creativ;
- exersarea lucrului în echipă, a cooperării și/sau a competiției;
- realizarea unor activități diverse de receptare și producere de mesaje orale și scrise, care să dea posibilitatea tuturor elevilor de a se participa la propria învățare;
- integrarea, în predare-învățare-evaluare, a elementelor de conținut din cele trei domenii ale disciplinei (lectură, practica rațională și funcțională a limbii, elemente de construcție a comunicării), pentru a le oferi elevilor motivații pentru învățare și un demers coerent integrator al formării capacităților de comunicare.

2. SCOPUL

Scopul studierii limbii și literaturii române în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

3. OBIECTIVELE

3.1. Obiectivul general

Dezvoltarea elevului ca persoană, ca individualitate, și ca membru al societății, prin dezvoltarea conștiinței de sine și a celei sociale - exersată în contact cu patrimoniul cultural, dar și cu realitățile contemporane, cu provocările și problemele specifice, dezvoltarea abilităților de gestionare echilibrată a atitudinilor care combină sentimentul identității naționale cu respectul pentru tradițiile fiecărei țări europene.

Pentru **învățământul secundar, anii IV – VII**, curriculumul de limba și literatura română presupune dezvoltarea integrată a capacităților de *receptare* și de *exprimare orală*, respectiv de *receptare a mesajului scris* și de *exprimare scrisă*, în vederea consolidării competențelor de comunicare orală și scrisă și a deprinderilor de lectură (capacitatea de a înțelege și interpreta textele, de a fi un cititor competent și autonom, capacitatea de a înțelege dintr-o perspectivă personală viziunea despre lume, despre condiția umană sau despre artă exprimate în textele studiate). Specificul acestui segment de școlaritate poate fi configurat în trei dimensiuni: familiarizarea cu noile norme lingvistice (recomandate în ediția a II-a a DOOM); focalizarea pe formarea deprinderilor și competențelor de documentare ale elevilor; formarea competențelor de lectură ale cititorului avizat, capabil să sintetizeze trăsăturile definirii ale unei epoci culturale/ ale unui curent cultural sau literar și capabil să contextualizeze, să încadreze într-un context cultural larg textele studiate, să identifice apropierea dintre un text literar și curentele/ doctrinele estetice la care poate fi raportat sau particularitățile care-l individualizează în raport cu acestea. Programele pentru acești ani sunt structurate pe principiul cronologic al fenomenului literar/ cultural.

De altfel, *comunicarea* se constituie prin fuziunea celor patru capacități menționate anterior. În mod concret, dezvoltarea competențelor de comunicare menționate se realizează prin familiarizarea elevilor cu situații diverse de comunicare orală și scrisă, cu texte literare și nonliterare adecvate vârstei școlare.

3.2. Obiectivele specifice

O.s.1 Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor orale

Pentru utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea mesajelor orale, elevii vor trebui:

- să folosească adecvat strategii de comunicare orală în monolog și dialog
- să aplice cunoștințele de limbă (vocabular și gramatică) în receptarea mesajelor orale și scrise
- să utilizeze corect achizițiile lingvistice, cu accent pe aspectele normative și funcționale
- să utilizeze adecvat tehnicile de redactare pentru realizarea unor texte diverse
- să participe în mod constructiv la dialoguri, dezbateri, schimburi de opinii

O.s.2 Comprehensiunea și interpretarea textelor

Pentru comprehensiunea și interpretarea textelor, elevii vor trebui:

- să utilizeze strategii de lectură adecvate în vederea înțelegerii textelor studiate

- să compare viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în texte literare, nonliterare sau în alte arte
- să interpreteze textele studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură

O.s.3 Punerea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale/ literare

Pentru punerea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale/ literare, elevii vor trebui:

- să identifice și explice relațiile dintre opera literară studiată și contextul cultural în care aceasta a apărut
- să dezvolte o viziune de ansamblu asupra fenomenului cultural românesc
- să identifice conexiuni între literatura română și cea universală
- să utilizeze adecvat tehnicile de documentare și de cercetare a unei teme

O.s.4 Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Pentru argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare, elevii vor trebui:

- să utilizeze tehnici și strategii argumentative în situații de comunicare diverse (scrise sau orale)
- să compare și evalueze argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii

4. CONȚINUTURILE

4.1. Literatură

FUNDAMENTE ALE CULTURII ROMÂNE

- Originile și evoluția limbii române (prezentare sintetică)

PERIOADA VECHIE

- **Studiu de caz:** *Dimensiunea religioasă e existenței* (sugestii pentru alegerea fragmentelor ilustrative: *Viața lumii* de Miron Costin, fragmente relevante din scrierile cronicarilor, *Cazania* lui Varlaam, *Didahiile* lui Antim Ivireanul, *Biblia de la București* etc.)
- **Studiu de caz:** *Formarea conștiinței istorice* (se vor alege fragmente ilustrative din cronicile moldovenești sau /și din cele muntenești)

CURENTE CULTURALE/ LITERARE ÎN SECOLELE XVII-XVIII: UMANISMUL ȘI ILUMINISMUL (prezentare sintetică)

PERIOADA MODERNĂ

a. Secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea

- **Studiu de caz:** Rolul literaturii în perioada pașoptistă (sugestii pentru alegerea fragmentelor ilustrative: articole programatice și de doctrină)
- Forme hibride ale civilizației românești la mijlocul secolului al XIX-lea. Se va studia **1 text de bază** din epoca respectivă pe această temă (de ex., *Iașii și locuitorii lui la 1840* de Alecu Russo; *Iașii în 1844*, *Balta Albă*, *Iorgu de la Sadagura* de Vasile Alecsandri; *O călătorie de la București la Iași înainte de 1848* de Ion Ghica etc.)
- **Dezbateri:** *România, între Orient și Occident* (selecții din texte literare, eseuri, studii, articole jurnalistice; de ex., texte de Anton Pann, Ion Barbu ș.a. pentru ilustrarea temei balcanismului; polemici interbelice pe tema situării culturii și civilizației românești între Orient și Occident – Liviu Rebreanu, Mihai Ralea, Eugen Filotti ș.a.; studii istoriografice sau de istorie culturală – Neagu Djuvara, P. P. Panaitescu, Alexandru Duțu, Anton Dumitriu ș.a.; luări de poziție în contemporaneitate)
- **Studiu de caz:** criticismul junimist (sugestii de texte : În contra direcției de astăzi în cultura română, Direcția nouă în poezia și proza română)

CURENTE CULTURALE / LITERARE ÎN SECOLUL XIX – ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

- **Romantismul** – se vor studia **4 texte de bază**, de poezie și / sau proză, care să ilustreze temele romantice (3 texte din opera lui M. Eminescu (proză și poezie), 1 text din romantismul pașoptist: Grigore Alexandrescu, Ion Heliade Rădulescu, Costache Negruzzi ș.a.).

- **Realismul** – se vor studia **2 texte de bază**, selectate din proza lui I. L. Caragiale și Ioan Slavici
- **Simbolismul** – se va studia **2 texte de bază** selectate din opera lui Alexandru Macedonski, Ștefan Petică, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu ș.a.
- **Studiu de caz:** Simbolismul european (grupaj ilustrativ de texte selectate din opera următorilor scriitori : Paul Verlaine, Stéphane Mallarmé, Arthur Rimbaud; arte poetice)
- **Prelungiri ale romantismului și clasicismului** – se va studia **1 text de bază** (la alegere, din opera următorilor autori: George Coșbuc, Octavian Goga, St. O. Iosif)

b. Perioada interbelică

- **Orientări tematice în romanul interbelic** – se vor studia **2 texte de bază**, câte unul dintre următoarele arii tematice:
 - un roman psihologic (*Pădurea spânzuraților* de Liviu Rebreanu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu, *Concert din muzică de Bach* de Hortensia Papadat-Bengescu, *Adela* de Garabet Ibrăileanu, *Ioana* sau *Jocurile Daniei* de Anton Holban, *Gib Mihăescu*, *Rusoaica* etc.)
 - un roman al experienței (*Nuntă în cer*, *Maitreyi* de Mircea Eliade, *Întâmplări din irealitatea imediată* de Max Blecher etc.)
- **Studiu de caz:** Modele epice în romanul interbelic (cu referire și la alte romane)
- **Poezia**
- Se vor studia minimum **4 texte de bază**

Pentru poezia interbelică, se vor alege texte din opera următorilor autori: George Bacovia, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Ion Barbu.

◦ **Curențe culturale / literare: modernism vs. Tradiționalism**

Pentru realizarea unei prezentări sintetice a acestei teme se pot folosi:

- texte din poeziile studiate sau din opera altor poeți interbelici: Al. Philippide, B. Fundoianu, Adrian Maniu, Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Aron Cotruș ș.a.;
- fragmente din texte de doctrină sau studii legate de temă aparținând unor istorici, ideologi, esești, filozofi, critici și istorici literari interbelici sau contemporani: E. Lovinescu (*Istoria civilizației române moderne*, *Istoria literaturii române contemporane*), Ștefan Zeletin (*Neoliberalismul*), G. Călinescu (*Tipul firesc de roman*), Pompiliu Constantinescu (*Tradiționalism sau modernism?*), N. Iorga (*Literatura pe care o cere vremea*, *Tradiție și inovație în artă*), Nichifor Crainic (*Sensul tradiției*), Lucian Blaga (*Revolta fondului nostru nelatin*), Z. Ornea (*Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*), Ov. S. Crohmălniceanu (*Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I), D. Micu (*Gândirea și gândirismul*), Adrian Marino (*Modern, modernism, modernitate*), Nicolae Manolescu, *Despre poezie*, Matei Călinescu (*Conceptul modern de poezie*, *Cinci fețe ale modernității*), Gh. Crăciun, *Aisbergul poeziei moderne*, Ion Bogdan Lefter, *Recapitularea modernității* ș.a.

◦ **Curențe culturale / literare: orientări avangardiste** (prezentare sintetică a avangardei, cu accent pe specificul avangardei românești)

Pentru realizarea unei prezentări sintetice a acestei teme se pot folosi:

- texte literare și manifeste avangardiste aparținând unor autori precum: Tristan Tzara, Geo Bogza, Ion Vinea, Ilarie Voronca ș.a.;
- antologii recomandate: *Antologia literaturii române de avangardă* de Sașa Pană; *Poezia românească de avangardă* de Gabriela Duda; *Avangarda literară românească* de Marin Mincu; *Avangarda artistică a secolului XX* de Mario de Michelli etc.;

- studii dedicate temei (de exemplu, Ion Pop, *Avangarda în literatura română*; Adrian Marino, *Dicționar de idei literare* – cap. *Avangarda* etc.).

◦ **Studiu de caz:** *Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- selecții din texte literare ale poezilor interbelici studiați;
- istorii literare, eseuri și studii dedicate temei (de exemplu, Ov. S. Crohmălniceanu, *op. cit.*; N. Manolescu, *op. cit.*; Mircea Scarlat, *Istoria poeziei românești*, vol. III; etc.). Și la acest studiu de caz se poate renunța, eventual poate fi transferat la anul pregătitor, putându-se lucra și pe alte texte din scriitorii din interbelică.

◦ **Dezbateri:** *Identitate culturală în context european*

Pentru realizarea dezbaterii, se pot folosi surse precum:

- texte aparținând unor autori precum: E. Lovinescu (*Istoria civilizației române moderne*), G. Călinescu (cap. *Specificul național* din *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*), Camil Petrescu (*Sufletul național*), Mihail Ralea (*Europeism și tradiționalism*), Liviu Rebreanu (*Specificul național, postulat al diferențierii*), Petre Pandrea (*Specific național și moment istoric*), Emil Cioran (*Schimbarea la față a României*), Mircea Vulcănescu (*Dimensiunea religioasă a existenței*), Lucian Blaga (*Spațiul mioritic*), Mircea Eliade (articole legate de temă din vol. *Profetism românesc*, 1990), Constantin Noica (*Sentimentul românesc al ființei*), Mircea Martin (*G. Călinescu și complexe literaturii române*), Adrian Marino (*Pentru Europa*), Sorin Alexandrescu (*Paradoxul român*), Ioana Pârvulescu (*Întoarcere în Bucureștiul interbelic*) sau autori străini care au scris despre România interbelică (Paul Morand, *București*) ș.a.;
- antologii recomandate: *Dreptul la memorie* (vol. III-IV), de Iordan Chimet; *Atitudini și polemici în presa literară interbelică* (Universitatea din București, 1984) etc.;
- CD-uri despre Bucureștiul interbelic, albume de epocă, albume de artă etc.

PERIOADA POSTBELICĂ

◦ **Studiu de caz:** *Literatura aservită ideologiei comuniste*

Pentru realizarea studiului de caz, se pot folosi:

- selecții din texte literare ilustrative aparținând unor autori precum: A. Toma, Dan Deșliu, Mihai Beniuc, Victor Tulbure ș.a.;
- antologii recomandate: *Poezia unei religii politice* de Eugen Negrici; *Sub zodia proletcultismului. Dialectica puterii* de Marin Nițescu etc.;
- studii: Eugen Negrici, *Literatura română sub comunism*; Sanda Codoș, *Literatura între revoluție și reacțiune*; Ana Selejan, *Trădarea intelectualilor, Reeducare și prigoană*; Alexandru Mușina, *Sinapse* etc.

◦ **Texte de bază:** **2 romane** (1 roman scris în perioada 1960-1980 și 1 roman scris după 1980, cu focalizare diferită: tematică, tipologică etc.), **1 piesă de teatru și 4 poezii** (poeziile selectate pot aparține unor autori postbelici reprezentativi, din una sau mai multe generații afirmate în această perioadă: de ex., generația războiului, generația '60, generația '70, generația '80) + **2 poezii**.

Pentru alegerea romanelor, puteți recurge la texte din opera unor autori precum: Marin Preda, Alexandru Ivasiuc, Augustin Buzura, Nicolae Breban, Ștefan Bănuțescu, Fănuș Neagu, Radu

Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Sorin Titel, I. D. Sârbu, Gabriela Adameșteanu, Mircea Nedelciu, Mircea Cărtărescu, Ioan Groșan, Gheorghe Crăciun ș.a.

Pentru alegerea piesei de teatru, puteți să vă orientați spre texte aparținând unor autori precum: Marin Sorescu, Teodor Mazilu, Eugen Ionescu, Matei Vișniec ș.a.

Pentru alegerea poeziilor, veți putea folosi texte din opera unor autori precum: Ștefan Augustin Doinaș, Radu Stanca, Geo Dumitrescu, Ion Caraion, Gellu Naum, Gherasim Luca, A. E. Baconski, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ana Blandiana, Ileana Mălăncioiu, Leonid Dimov, Mircea Ivănescu, Mircea Dinescu, Emil Brumaru, Mircea Cărtărescu, Alexandru Mușina, Simona Popescu ș.a.

◦ **Studiu de caz:** *Tipuri de roman în perioada postbelică*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- trimiteri la romane postbelice studiate pe parcursul liceului;
- istorii literare, eseuri și studii dedicate temei (de exemplu: N. Manolescu, *Literatura română postbelică*, vol. II, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, vol. II și III; Eugen Simion, *Scriitori români de azi*; Eugen Negrici, *Literatura română sub comunism*, vol. I etc.).

◦ **Curențe culturale / literare: postmodernismul**

Pentru realizarea unei prezentări sintetice a acestei teme se pot folosi:

- trimiteri la texte literare de poezie, proză sau dramaturgie aparținând unor scriitori din generațiile '80, '90, 2000;
- studii teoretice despre postmodernism: de exemplu, *Postmodernismul românesc* de Mircea Cărtărescu; *Postmodernism. Din istoria unei „bătălii“ culturale* de Ion Bogdan-Lefter; *Istoria tragică & grotescă a întunecatului deceniu nouă* de Radu G. Țeposu; *Trafic de frontieră. Proza generației '80*; *Ochiul bifurcat, limba sașie* de Adrian Oțoiu; *Literatură și subversivitate. Descriere și narațiune în proza postmodernă românească* de Carmen Mușat; *Direcția '80 în poezia română* de Andrei Bodiu etc.;
- antologii recomandate: *Caiete critice*, nr. 1-2, 1986 (volum dedicat postmodernismului); *Competiția continuă. Generația '80 în texte teoretice* de G. Crăciun; *Antologia poeziei generației '80* de Alexandru Mușina; *Caiete critice*, nr. 2-3, 2005 (volum dedicat generației 2000); *Poezia română actuală* (vol. I-III) de Marin Mincu etc.

◦ ***Studiu de caz. Se va alege una dintre următoarele două teme propuse: (A) Dinamica unor specii: jurnalul, memoriile - apariții editoriale după 1990, (B) Tendințe în literatura română actuală**

Pentru realizarea studiului de caz *Dinamica unor specii: jurnalul, memoriile - apariții editoriale după 1990* se pot folosi:

- memorii și jurnale scrise de autori precum: Mihail Sebastian, Mircea Eliade, N. Steinhardt, I. D. Sârbu, Ion Ioanid, Radu Petrescu, Alice Voinescu, Jeni Acerian, Monica Lovinescu, Ioana Em. Petrescu, Mircea Cărtărescu ș.a.;
- eseuri și studii dedicate temei (de exemplu: *Ficțiunea jurnalului intim* de Eugen Simion, *Literatura română în postceaușism*, vol. I, de Dan C. Mihăilescu etc.).

Pentru realizarea studiului de caz *Tendințe în literatura română actuală* se pot folosi trimiteri la texte din literatura actuală care să reflecte unele fenomene precum: „bătălii“ între generații și între curențe literare, revizuirii critice, mutații diverse în câmpul literar și cultural etc.

◦ ***Studiu de caz:** *Forme ale istoriei și criticii literare*

Pentru realizarea studiului de caz se pot folosi:

- texte care să ilustreze specii precum: istoria literară, monografia, eseul, studiul critic, cronica literară, recenzia etc. ;
- autori recomandați: Titu Maiorescu, E. Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu, Mihail Ralea, Pompiliu Constantinescu, Șerban Cioculescu, Nicolae Manolescu, Eugen Simion, Paul Cornea, Ov. S. Crohmălniceanu, Eugen Negrici, Mihai Zamfir, Mircea Martin, Mircea Zăciu, Ion Pop, Radu G. Țeposu, Ion Bogdan Lefter ș.a.

De asemenea, se va integra în oricare dintre perioadele abordate, la alegerea profesorilor, și discuții privind **literatura și pictura, literatura și cinematografia, literatura și teatrul** în care va fi abordat comparativ modul în care o anumită temă este tratată prin limbajul specific al diferitelor arte. Sugestii pentru alegerea temelor de discuție: *Pictura religioasă medievală; Natura în poezia și în pictura romantică; Universul rural în poezie și în pictură; Ecranizări celebre, Puneri în scenă a unor texte dramatice* etc.

Notă. Pe parcursul celor patru ani, elevii vor studia cel puțin un text aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Titu Maiorescu, Ioan Slavici, G. Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, E. Lovinescu, Marin Preda, Nichita Stănescu, Marin Sorescu.

4. 2. *Limbă și comunicare*

Se vor avea în vedere aspectele normative și funcționale ale studiului limbii:

- exprimare corectă și nuanțată: evitarea anacolutului, a confuziilor paronimice, a pleonasmului și tautologiei, a cacofoniei; adecvare / inadecvare stilistică;
- registre stilistice
- neologisme împrumutate sau formate în interiorul limbii
- punctuația și justificările ei sintactice și stilistice
- denotație și conotație; sensurile cuvintelor în context;
- figuri de stil și procedee de expresivitate;

Se vor avea în vedere următoarele achiziții din domeniul comunicării orale și scrise:

- tehnici de documentare pentru realizarea investigațiilor, a proiectelor având ca obiect studii de caz sau dezbateri;
- eseul structurat și eseul liber – etape ale redactării;
- structuri discursive în textele literare și nonliterare (narrativ, descriptiv, argumentativ, informativ, dialogal)
- strategii argumentative
- prezentarea orală a rezultatelor unei cercetări, documentări pe o temă dată
- adecvarea discursului oral la situații de comunicare diverse.
- dezbateri în spațiul public și în spațiul privat;
- regulile unui dialog / unei polemici civilizate;
- tipuri de discurs: publicistic, politic.

4.3 Sugestii metodologice

Orientarea studiului către elev. Profesorii vor lua ca reper nevoile reale ale elevilor, adaptându-și demersurile didactice în funcție de acestea. Finalitățile disciplinei se realizează eficient prin centrarea pe procesul învățării, pe activitatea elevului. De aici decurge necesitatea de a pune **accent pe activitățile didactice de tip formativ și performativ, care presupun implicare și interacțiune în rezolvarea unor sarcini de învățare concrete.** În activitatea la clasă, profesorii vor respecta programa școlară și vor folosi manualele ca instrumente de lucru flexibile și adaptabile nevoilor concrete ale grupului de elevi cu care lucrează.

Caracterul funcțional, practic, aplicativ al predării-învățării. Având în vedere că programa are la bază competențe generale și specifice, conținuturile trebuie înțelese ca mijloace de realizare a finalităților disciplinei. În ceea ce privește producerea de mesaje scrise și orale se vizează competențe procedurale care să poată fi exersate pornind de la textele literare studiate sau în realizarea studiilor de caz și a dezbaterilor propuse de programă. Problemele de limbă vor fi abordate în directă legătură cu textele studiate, astfel încât elevii să înțeleagă rolul acestora în comunicare. În același timp, se va urmări felul în care elevii integrează în mod corect și adecvat achizițiile lingvistice în propria exprimare, orală și scrisă. Pentru sugestii și exemple de activități de învățare, se va consulta volumul *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare, liceu*, București, Editura Aramis, 2002, elaborat de Consiliul Național pentru Curriculum. Există riscul ca unii profesori să abordeze într-un mod preponderent tradițional aspectele legate de istoria literaturii române și de contextul socio-istoric, cultural sau evenimential al unor momente importante ale acesteia. Tocmai de aceea, programa impune realizarea unor studii de caz și a unor dezbateri care, alături de studiul aprofundat al textului, trebuie să constituie activități care să-i implice pe elevi în propria învățare. Parcurusul istoric al literaturii implică, pe lângă cunoașterea unor repere ale fenomenului cultural românesc sau formarea unei imagini de ansamblu asupra acestuia, și exersarea gândirii critice și autonome a elevilor, dezvoltarea competențelor de comunicare și de lectură pe marginea textelor sau curentelor studiate. Prezentăm în continuare felul în care ar trebui să se desfășoare diferitele activități didactice prevăzute în programă.

Studiu de caz – presupune o etapă pregătitoare, în care elevii primesc bibliografie, sugestii pentru dezvoltarea temei sau sarcini de lucru concrete pentru explorarea temei; după o documentare prealabilă, elevii vor realiza o prezentare generală a temei, cu inserarea unor fragmente din texte ilustrative. Studiul de caz se poate realiza prin investigație sau prin proiecte elaborate de grupe de 4-6 elevi (1-2 grupe pentru fiecare studiu de caz). Studiile de caz vor fi repartizate grupelor încă de la începutul anului școlar, astfel încât o grupă să aibă un singur studiu de caz. Fiecare prezentare va fi urmată de discuții cu toată clasa, în care colegii pot cere lămuriri, pot comenta aspectele care li s-au părut interesante și pot evalua activitatea grupelor. La rândul său, profesorul va evalua activitatea fiecărei grupe și va nota elevii.

Dezbatere – presupune indicarea, de către profesor, a coordonatelor discuției și a unei bibliografii minimale. Dezbaterea se realizează în clasă, cu participarea a câte două echipe (echipa afirmatoare și echipa negatoare). Profesorii și elevii sunt deja familiarizați cu dezbaterea, din clasa a X-a. Sugerăm ca dezbaterea să fie urmată de un exercițiu de reflecție al fiecărui elev, concretizat în realizarea unui eseu pe tema dezbaterii realizate în clasă. Această modalitate de a încheia o dezbatere are în vedere ca elevii să-și clarifice ideile puse în discuție și să-și poată formula un punct de vedere propriu pornind de la informațiile culese, de la argumentele și contraargumentele valorificate în cadrul dezbaterii.

Abordarea textelor de bază – presupune combinarea perspectivei hermeneutice și a celei contextuale. Recomandăm ca activitățile de învățare să se bazeze pe lucrul cu textul și să fie orientate înspre consolidarea deprinderilor de lectură, cu un accent pus pe ce înțeleg elevii din textul citit și pe felul în care interpretează și argumentează aceștia semnificațiile unui text în funcție de cele două perspective.

5. EVALUAREA

5.1. Principii generale

În funcție de scopurile urmărite, evaluarea este de trei tipuri:

- evaluare **diagnostică** (realizată pentru a identifica dificultățile în învățare ale elevilor)
- evaluare **formativă** (pe parcursul întregului an școlar, care urmărește să-i deprindă pentru a-și recunoaște punctele tari și pe cele slabe în relație cu o anumită sarcină și pentru a găsi soluții de a-și îmbunătăți performanțele)

- evaluare **sumativă** (realizată la sfârșitul unei unități de învățare, a unui semestru, cu acordarea de note care indică nivelul de competență/ performanță atins de elev.

Este foarte important ca elevii să știe care este obiectivul fiecărei sarcini pe care o au de realizat și să cunoască criteriile aplicate de profesor în evaluarea activității respective. Criteriile trebuie să fie în concordanță cu obiectivele vizate prin sarcina respectivă.

Pe parcursul unui an, elevii ar trebui să experimenteze o gamă largă de metode de evaluare (lucrări scrise, proiecte, portofolii, observare sistematică, activități orale etc.).

5.2. Activități scrise

Dacă în evaluarea lucrărilor scrise, profesorul utilizează simboluri, acesta le va explica elevilor semnificația lor. De asemenea, profesorul trebuie să facă transparente criteriile folosite în evaluare.

Evaluarea reciprocă în perechi și autoevaluarea trebuie încurajate.

Pe parcursul anului, profesorul trebuie să urmărească notele care reflectă achizițiile elevilor în scrierea unor tipuri diferite de texte.

5.3. Activități orale

În evaluarea performanțelor de comunicare orală, corectitudinea gramaticală, fluența vorbirii trebuie considerate în contextul competenței globale de comunicare.

Profesorul trebuie să aibă o evidență cu achizițiile fiecărui elev în acest domeniu; este recomandabil ca acestea să fie scrise, dar pot fi folosite și înregistrări audio sau video ale unor activități realizate de elevi.

5.4 Sugestii metodologice

Diversificarea metodelor și instrumentelor de evaluare. O eficiență sporită a învățării poate fi asigurată prin diversificarea tipurilor de evaluare aplicate în procesul didactic. Este recomandabil ca profesorii să folosească în mod adecvat scopurilor educaționale toate tipurile de evaluare: inițială, continuă și sumativă, evaluare de proces, de produs și de progres. De asemenea, pentru a-i motiva pe elevi, se vor folosi metode și instrumente complementare de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, portofoliul, autoevaluarea. Pentru realizarea studiilor de caz se vor folosi investigația și proiectul ca metode complementare de evaluare. Pentru exemple și sugestii, se va consulta volumul *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, București, Editura Aramis, 2001, elaborat de Serviciul Național de Evaluare și Examinare.

5.5 Evaluarea sumativă – Examenul de bacalaureat

În cadrul examenului de bacalaureat de la sfârșitul ciclului 3 secundar (S6-S7), evaluarea se va face pe baza descriptorilor de performanță de mai jos, actualizați conform noii structuri a probei scrise prezentate în anexa la acest document:

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ
ATINȘI LA SFÂRȘITUL CICLULUI TREI CORESPUNZĂTOR COMPETENȚELOR LA L1- LIMBA ROMÂNĂ

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
9-10	Excelent	A	Competențe de comunicare orală și scrisă	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – a textelor literare/nonliterare la finalul S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră excelentă.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, într-o manieră excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – să producă texte structurate care să răspundă unui context și unor cerințe date; este capabil, în mod excelent, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate.
			Competența de argumentare	Elevul poate, în mod excelent, fără indicații suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte diverse; este capabil, în mod excelent, să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
			Competența de interpretare	Elevul poate, în mod excelent, fără alte indicații suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/nonliterar și/sau să formuleze ipoteze despre acesta, la nivel de S7. El este capabil, în mod excelent, să evalueze textul și să îl considere într-o perspectivă critică.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere excelentă a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le pună în legătură cu alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, în mod excelent, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la finalul S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este capabil, în mod excelent, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
			Competența de gândire critică	Elevul poate, în mod excelent, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra realităților sociale și să își prezinte concluziile prin limbaj.
			Competența de comunicare orală	
				Elevul este capabil, la nivel de S7, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, în mod excelent. El poate comunica în mod excelent în contexte diverse și poate demara conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un registru/stil potrivite.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
8- 8,9	Foarte bine	B	Competențe de comunicare orală și scrisă	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere foarte bună a textelor literare/non-literare, la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră foarte bună.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date, într-o manieră foarte bună; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră foarte bună.
			Competența de argumentare	Elevul poate, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte diverse; este capabil, într-o manieră foarte bună, să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
			Competența de interpretare	Elevul este capabil, foarte bine, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unor texte literare/nonliterare, la nivel de S7, și/sau să formuleze ipoteze despre acestea. El este capabil să evalueze textul și să îl analizeze critic foarte bine.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere foarte bună a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le pună în legătură cu alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este capabil, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii.
			Competența de gândire critică	Elevul poate, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își transmită concluziile prin limbaj.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori
			<p data-bbox="555 215 987 247">Competența de comunicare orală</p> <p data-bbox="824 252 1977 400">Elevul este capabil, foarte bine, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare structurată, care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. În contexte diverse, el poate comunica foarte bine și poate demara conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un stil/registru potrivite.</p>

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
7- 7,9	Bine	C	Competențe de comunicare orală și scrisă	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o bună înțelegere a textelor literare/nonliterare la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră bună.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă bine texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră bună.
			Competența de argumentare	Elevul poate, fără indicații suplimentare, să argumenteze bine în legătură subiecte diverse; este capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloacele lingvistice adecvate, într-o manieră bună.
			Competența de interpretare	Elevul poate, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă bine intențiile unor texte literare/nonliterare, la nivel de S7 și/sau să formuleze ipoteze despre text. El este capabil să evalueze bine textul și să-l discute critic bine.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o bună cunoaștere a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, fără indicații suplimentare, să analizeze bine trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, conținutului și contextului comunicării; este capabil, fără indicații suplimentare, să producă bine o largă varietate de texte proprii.
			Competența de gândire critică	Elevul poate, fără indicații suplimentare, să reflecteze bine asupra realității sociale și să își prezinte concluziile prin limbaj.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori
			<p data-bbox="555 217 987 248">Competența de comunicare orală</p> <p data-bbox="831 248 1995 400">Elevul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină bine o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. El poate comunica bine în contexte diverse și poate demara conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un registru/stil potrivite.</p>

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
6- 6,9	Satisfăcăt or	D	Competențe de comunicare orală și scrisă	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere satisfăcătoare a textelor literare/nonliterare la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră satisfăcătoare.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, în mod satisfăcător, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, în mod satisfăcător, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, cu o ortografie satisfăcătoare, însă prezentând greșeli în mod regulat, folosind un registru adecvat într-o măsură satisfăcătoare.
			Competența de argumentare	Elevul poate, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte diverse; este capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate, într-o manieră satisfăcătoare.
			Competența de interpretare	Elevul poate, în mod satisfăcător, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile textelor literare/nonliterare, la nivel de S7, și să formuleze ipoteze despre text. El este capabil să evalueze textul și să îl discute critic în mod satisfăcător.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere satisfăcătoare a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este capabil, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii.
			Competența de gândire critică	Elevul poate, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori
			<p data-bbox="555 215 987 248">Competența de comunicare orală</p> <p data-bbox="824 268 2009 448">Elevul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la final de S7, în mod satisfăcător. El poate comunica în mod satisfăcător în contexte diverse și poate demara conversații; formulează propoziții în mod satisfăcător, folosește un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, într-un registru/stil potrivite, într-o măsură satisfăcătoare.</p>

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
5- 5,9	Suficient	E	Competențe de comunicare scrisă și orală	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o relativă înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7; este relativ capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, relativ, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul rămâne limitat și greșelile de ortografie regulate. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.
			Competența de argumentare	Elevul poate, relativ, fără indicații suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte diverse; este relativ capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloacele lingvistice adecvate, într-o manieră satisfăcătoare.
			Competența de interpretare	Elevul poate, relativ, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile textelor literare/nonliterare, la nivel de S7, și să formuleze ipoteze despre text; este relativ capabil să evalueze textul și să îl discute critic.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere relativă a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii.
			Competența de gândire critică	Elevul poate, relativ, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori
			<p data-bbox="555 215 987 247">Competențe de comunicare orală</p> <p data-bbox="824 252 2009 424">Elevul este relativ capabil, la nivel de S7, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, fără instrucțiuni suplimentare. Poate relativ comunica în contexte diverse și poate demara conversații. Este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este limitat. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.</p>

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
3- 4,9	Slab (sub nota de trecere)	F	Competențe de comunicare scrisă și orală	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o slabă înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul este capabil, cu greu, fără alte instrucțiuni, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este foarte limitat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu arată nicio cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.
			Competența de argumentare	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să dezbată în legătură cu subiecte diverse; este capabil, cu greu, să adopte puncte de vedere diferite și să-și formuleze propriile argumente în mod clar, coerent și structurat, folosindu-se de mijloace lingvistice de exprimare adecvate.
			Competența de interpretare	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/nonliterar și/sau să formuleze ipoteze despre acesta, la nivel de S7; este capabil, cu greu, să evalueze un text și să-l discute din perspectivă critică.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o minimă cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, cu greu, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte materii (istorie, filozofie, etc).
			Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării; este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să producă o mare varietate de texte proprii.
			Competența de gândire Critică	Elevul poate, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori
			<p data-bbox="555 217 987 248">Competența de comunicare orală</p> <p data-bbox="824 248 1984 432">Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. În contexte diverse, poate, cu greu, comunica și demara o conversație; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este foarte limitat. Elevul nu arată, în mod clar, o cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.</p>

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
0- 2,9	Foarte slab (sub nota de trecere)	FX	Competențe de comunicare scrisă și orală	
			Competența de receptare a textului scris	Elevul nu prezintă nicio înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7 ; nu recunoaște, în niciun fel, informații relevante sau detalii importante.
			Competența de redactare a textului scris	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este inadecvat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu prezintă nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de exprimare.
			Competența de argumentare	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte variate; este incapabil să adopte puncte de vedere diferite și să-și formuleze propriile argumente în mod clar, coerent și structurat, folosindu-se de mijloace lingvistice de exprimare adecvate.
			Competența de interpretare	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze un text literar/nonliterar, să-i înțeleagă intențiile sau să formuleze ipoteze despre acestea, la nivel de S7; este incapabil/ă să evalueze un text sau să-l comenteze critic.
			Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul nu arată nicio formă de cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică, precum și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7 ; este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să le pună în legătură cu alte materii (istorie, filozofie, etc.).
			Competența lingvistică (tratamentul diverselor tipuri de texte)	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării; este incapabil să producă o varietate de texte proprii, fără instrucțiuni suplimentare.

Nota	Califica- tiv	Notă alfabe- tică	Descriptori	
			Competența de gândire critică	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.
			Competența de comunicare orală	
				Elevul este incapabil să susțină, fără instrucțiuni suplimentare, o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. În situații diverse, el este incapabil de a comunica și de a demara o conversație; este incapabil să formuleze propoziții corecte și nu folosește un vocabular adecvat. Elevul nu arată nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.

REPERE BIBLIOGRAFICE

⇒ GENUL EPIC

- **basmul:** Petre Ispirescu, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Barbu Delavrancea
- **schia:** Ion Luca Caragiale
- **povestirea:** Mihail Sadoveanu, Emil Gârleanu, Ion Creangă
- **nuvela:** Costache Negruzzi, Ioan Slavici, Vasile Voiculescu
- **romanul:** Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Constantin Chiriță
- **fabula:** Grigore Alexandrescu
- **legenda:** Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu

⇒ GENUL LIRIC

Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, George Topîrceanu, Octavian Goga, Lucian Blaga, Vasile Voiculescu, Nichita Stănescu, Gellu Naum, Marin Sorescu.

⇒ GENUL DRAMATIC

Vasile Alecsandri, I.L. Caragiale

⇒ ELEMENTE DE LIMBĂ ROMÂNĂ

DOOM 2; Dicționarul explicativ al limbii române; Gramatica limbii române, ed. Academiei (ediția veche, după care se predă în școli)

⇒ FUNDAMENTE ALE CULTURII ROMÂNE

- Gheorghe Asachi, *La Italia*;
- Vasile Alecsandri, *Cântecul gintei latine*;
- Mihai Eminescu, *Memento mori*;
- B. P. Hașdeu, *Perit-au dacii?*;
- Vasile Pârvan, *Getica*;
- Lucian Blaga, *Revolta fondului nostru nelatin*.

⇒ PERIOADA VECHĂ

- Miron Costin, *Viața lumii*;
- Varlaam, *Cazania* ;
- Antim Ivireanul, *Didahiile*;
- *Biblia de la București* ;
- Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglifică (fragmente)*;
- Ion Budai Deleanu, *Țiganiada (fragmente)*.

⇒ PERIOADA MODERNĂ

CURENTE CULTURALE / LITERARE ÎN SECOLUL XIX – ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

- D. Popovici, *Romantismul românesc*;
- Constantin Ciopraga, *Literatura română între 1900 – 1918*;
- Lidia Bote, *Simbolismul românesc*;
- G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până la 1940*.

- **Romantismul** – 3 texte din opera lui M. Eminescu, 1 text din romantismul pașoptist: Grigore Alexandrescu, Ion Heliade Rădulescu, Costache Negruzzi ș.a.;
- **Realismul** – proza lui I. L. Caragiale sau Ioan Slavici;
- **Simbolismul** – o poezie sau un poem în proză / proză poetică, selectate din opera lui Alexandru Macedonski, Ștefan Petică, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu ș.a.;

- *Prelungiri ale romantismului și clasicismului*

a. Secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea

- Alecu Russo, *Iașii și locuitorii lui la 1840*;
- Vasile Alecsandri, *Iașii în 1844, Balta Albă, Iorgu de la Sadagura*;
- Ion Ghica, *O călătorie de la București la Iași înainte de 1848*;
- George Coșbuc, Octavian Goga, St. O. Iosif, Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Ioan Slavici.
- literatura populară (de ex.: *Miorița, Meșterul Manole* etc.).

b. Perioada interbelică

→ **Proză:**

Mihail Sadoveanu, *Neamul Șoimăreștilor; Frații Jderi; Zodia Cancerului; Hanul Ancuței*;
Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*;
Camil Petrescu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* ;
Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*;
Garabet Ibrăileanu, *Adela*;
Anton Holban, *Ioana; Jocurile Daniei* ;
Gib Mihăescu, *Rusoaica*;
Mircea Eliade, *Nuntă în cer; Maitreyi*.

Poezie: Tudor Arghezi, George Bacovia, Lucian Blaga, Vasile Voiculescu, Ion Barbu.

→ **Curențe culturale / literare: Modernism vs. Tradiționalism**

- E. Lovinescu, *Istoria civilizației române moderne, Istoria literaturii române contemporane*;
- G. Călinescu, *Tipul firesc de roman*;
- Pompiliu Constantinescu, *Tradiționalism sau modernism?*;
- Nichifor Crainic, *Sensul tradiției*;
- Lucian Blaga, *Revolta fondului nostru nelatin*;
- Z. Ornea, *Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*;
- Ov. S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I;
- D. Micu, *Gândirea și gândirismul*;
- Adrian Marino, *Modern, modernism, modernitate*;
- Nicolae Manolescu, *Despre poezie*;
- Matei Călinescu, *Conceptul modern de poezie, Cinci fețe ale modernității*;

→ **Curențe culturale / literare: orientări avangardiste**

- Sașa Pană, *Antologia literaturii române de avangardă*;
- Gabriela Duda, *Poezia românească de avangardă*;
- Marin Mincu, *Avangarda literară românească*;
- Ion Pop, *Avangarda în literatura română*;
- Max Blecher, *Întâmplări din irealitatea imediată*.

C. Perioada postbelică

- N. Manolescu, *Literatura română postbelică*, vol. II, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, vol. II și III;
- Eugen Simion, *Scriitori români de azi*.

→ **Proză:** Marin Preda, Alexandru Ivasiuc, Augustin Buzura, Nicolae Breban, Stefan Bănulescu, Fănuș Neagu, Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Sorin Titel, I. D. Sârbu, Gabriela Adamesteanu, Mircea Nedelciu, Mircea Cărtărescu, Ioan Grosan, Gheorghe Crăciun s.a.

→ **Dramaturgie:** Marin Sorescu, Teodor Mazilu, Eugen Ionescu, Matei Visniec s.a.

→ **Poezie:** Stefan Augustin Doinas, Radu Stanca, Geo Dumitrescu, Ion Caraion, Gellu Naum, Gherasim Luca, A. E. Baconski, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ana Blandiana, Ileana Mălăncioiu, Leonid Dimov, Mircea Ivănescu, Mircea Dinescu, Emil Brumaru.

⇨ **PERIOADA POSTMODERNĂ**

- Mircea Cărtărescu *Postmodernismul românesc*;
- Ion Bogdan-Lefter, *Postmodernism. Din istoria unei „bătălii“ culturale*;
- Radu G. Țeposu, *Istoria tragică & grotescă a întunecatului deceniu nouă; Trafic de frontieră*.
- Carmen Musat, *Descriere și narațiune în proza postmodernă românească*;
- antologii recomandate: *Caiete critice*, nr. 1-2, 1986 (volum dedicat postmodernismului);
- Alexandru Mușina, *Antologia poeziei generației '80*;
- Marin Mincu *Caiete critice*, nr. 2-3, 2005 (volum dedicat generației 2000); *Poezia română actuală* (vol. I-III).

ANEXA:

Generic matrix for Written Exam LI -Baccalaureat Romanian						
Cerințe	Competențe	Pondere %**	Obiective de învățare	Întrebare (i)	Evaluare/ Punctaj	Pondere în puncte**
Partea I interpretare de text literar	<i>Competența de lectură/receptare a textului scris</i>	40%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale genului literar căruia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale curentului artistic/mișcării literare/epocii căruia/căreia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea emițătorului mesajului textului și a punctului de vedere adoptat de acesta;</i> - <i>identificarea destinatarului mesajului textului ;</i> - <i>folosirea cunoștințelor dobândite anterior pentru sesizarea semnificațiilor textului;</i> - <i>identificarea subînțelesurilor textului;</i> - <i>utilizarea instrumentelor de analiză literară.</i> 	Item 1	Marking Scheme/Ru bric	
	Item 1 eseu structurat – text argumentativ	<i>Competența de scriere/redactare de text</i>	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia;</i> - <i>redactarea unui eseu structurat, printr-un text argumentativ, după pașii următori: scurtă introducere, expunere a ideilor, scurtă concluzie;</i> - <i>selectarea corectă a exemplelor din text care să sprijine analiza (citate corect inserate în propria analiză);</i> - <i>folosirea, în textul produs, a conectorilor logici;</i> - <i>organizarea în paragrafe a textului elaborat;</i> - <i>exprimare clară, riguroasă și convingătoare;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 		
Total Partea I		60%				60

PARTEA A II-A: interpretare de text nonliterar Item 2 – text argumentativ	<i>Competența de lectură /receptare a textului scris</i> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textului sau, după caz, a documentului dat • Capacitatea de a analiza textul argumentativ 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>selectarea din text/document a informațiilor pertinente în vederea înțelegerii acestuia (de exemplu, titlu, subtitlu, dispunerea textului în paragrafe);</i> - <i>înțelegerea sensului global al textului/documentului;</i> - <i>înțelegerea textului, prin utilizarea cunoștințelor de limbă dobândite anterior (elementele enunțului, relații lexicale etc.);</i> - <i>înțelegerea textului/documentului, prin folosirea cunoștințelor culturale, istorice, filosofice etc., în scopul identificării implicațiilor sale;</i> - <i>identificarea subînțelesurilor textului ;</i> - <i>identificarea în mod clar a tezei textului argumentativ;</i> - <i>recunoașterea structurii argumentative a textului;</i> - <i>identificarea diferitelor argumente prezente în text și ordonarea acestora.</i> 	Item 2	Marking Scheme/ Rubric	
	<i>Competența de scriere/redactare de text</i> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de analiză și de reformulare într-un mod personal și pertinent • Capacitatea de evidențiere a legăturilor logice, inclusiv a celor subînțelese • Capacitatea de a folosi cunoștințe lingvistice dobândite anterior 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia.</i> - <i>exprimarea într-un mod clar, riguros și convingător;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 			
Total Partea 2		40%				40
TOTAL		100%				100

*Grila a fost completată în conformitate cu următoarele două documente, pentru a se asigura armonizarea tuturor programelor L I: *Structure of the L 1 Written and Oral Examinations in the European Baccalaureate (2020-01-D-41-en-1)* și *Attainment descriptors for all L I – Secondary cycle (2018-09-D-57-en-fr-de-3)*

**Procentajele de mai sus au doar rol exemplificator. Intervalul disponibil este, în funcție de modelul ales, între 30 și 70% pentru textele literare și între 30 și 70% pentru textele non-literare. E.g. poate fi 60% pentru textele non-literare și 40% pentru textele literare sau invers.

Matrice de corelare a punctajelor obținute /item/subiect cu rezultatul general al probei

A EXCELENT	B FOARTE BINE	C BINE	D SATISFACATOR	E SUFICIENT		F SLAB	FX FOARTE SLAB
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50		49-30	29-0

Paper specific matrix for Written Exam LI Baccalaureate* Romanian						
Cerințe	Competențe	Pondere %**	Obiective de învățare	Întrebare (i)	Evaluare/ Punctaj	Pondere în puncte**
Partea I interpretare de text literar	<i>Competența de lectură/receptare a textului scris</i> ●Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textului	40%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale genului literar căruia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale curentului artistic/mișcării literare/epocii căruia/căreia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea emițătorului mesajului textului și a punctului de vedere adoptat de acesta;</i> - <i>identificarea destinatarului mesajului textului ;</i> 	Item 1	Marking Scheme/Ru bric	40
	Item 1 eseu structurat – text argumentativ	●Capacitatea de analiză/argumentare	<ul style="list-style-type: none"> - <i>folosirea cunoștințelor dobândite anterior pentru sesizarea semnificațiilor textului;</i> - <i>identificarea subînțeleșurilor textului;</i> - <i>utilizarea instrumentelor de analiză literară.</i> 			

	<p>Competența de scriere/redactare de text</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a elabora o interpretare a textului 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia;</i> - <i>redactarea unui eseu structurat, printr-un text argumentativ, după pașii următori: scurtă introducere, expunere a ideilor, scurtă concluzie;</i> - <i>selectarea corectă a exemplelor din text care să sprijine analiza (citate corect inserate în propria analiză);</i> 			20
	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a structura eseul 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>folosirea, în textul produs, a conectorilor logici;</i> - <i>organizarea în paragrafe a textului elaborat;</i> - <i>exprimare clară, riguroasă și convingătoare;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 			
Total Partea I		60%				60

PARTEA A II-A: interpretare de text nonliterar Item 2 – text argumentativ	<i>Competența de lectură /receptare a textului scris</i> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textului sau, după caz, a documentului dat 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>selectarea din text/document a informațiilor pertinente în vederea înțelegerii acestuia (de exemplu, titlu, subtitlu, dispunerea textului în paragrafe);</i> - <i>înțelegerea sensului global al textului/documentului;</i> - <i>înțelegerea textului, prin utilizarea cunoștințelor de limbă dobândite anterior (elementele enunțului, relații lexicale etc.);</i> - <i>înțelegerea textului/documentului, prin folosirea cunoștințelor culturale, istorice, filosofice etc., în scopul identificării implicațiilor sale;</i> - <i>identificarea subînțelesurilor textului ;</i> 	Item 2	Marking Scheme /Rubric	20	
	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a analiza textul argumentativ 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea în mod clar a tezei textului argumentativ;</i> - <i>recunoașterea structurii argumentative a textului;</i> - <i>identificarea diferitelor argumente prezente în text și ordonarea acestora.</i> 				20
	<i>Competența de scriere/redactare de text</i> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de analiză și de reformulare într-un mod personal și pertinent ● Capacitatea de evidențiere a legăturilor logice, inclusiv a celor subînțelese ● Capacitatea de a folosi cunoștințe lingvistice dobândite anterior 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia.</i> - <i>exprimarea într-un mod clar, riguros și convingător;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 				
Total Partea 2		40%				40	
TOTAL		100%				100	

LIMBA ROMÂNĂ I

DATA :

DURATA EXAMENULUI: 4 ORE (240 DE MINUTE)

MATERIALE AUTORIZATE: niciunul

NOTĂ: AMBELE SUBIECTE SUNT OBLIGATORII

Partea I (60 de puncte)

Citește cu atenție următoarele fragmente:

a. text narativ

George Călinescu - critic, istoric literar, scriitor, publicist, academician român, personalitate enciclopedică a culturii și literaturii române

Este atât autorul unor studii fundamentale despre scriitorii români cât și autorul unor studii și eseuri privind literatura universală.

Ca scriitor, G.Călinescu este autorul unor romane de tip balzacian (cu intenție polemică evidentă).

A doua zi, Felix fu trezit din somn de grindina repede a unui pian care răsuna prin apropiere. Cineva trecea mâinile cu jovialitate pe deasupra clapelor, cântând cu multă dexteritate un exercițiu complicat, care varia la infinit o temă. Felix își aminti numaidecât de mâinile lungi ale Otiliei și nu se mai îndoii că ea era cântăreața.

Otilia intră în camera în care dormise Felix și începu să scotocească, trăgând toate sertarele dulapului și ale toaletei și nemiînchizând niciunul. Scoase o rochie de tul cu multe volane și o aruncă pe brațul tânărului, mănuși de piele și de ață lungi până la coate, sticlute, gheme, o pernă de ace și alte nimicuri, dându-le pe toate acestuia. Apoi îi făcu semn să o urmeze. Ajungând în capătul scării, începu să coboare cu o repeziciune de pisică, abia urmată de Felix. Din sălița de jos a scării intrară într-o odaie aproape goală, în care se afla un pian cu coadă, cam vechi, cu capacul ridicat. Cele două ferestre ale odăii erau deschise. Mormane de note muzicale, de reviste de modă erau aruncate pe jos în jurul negrului piano-forte. În fața instrumentului era un simplu scaun de lemn, ca de tavernă, cu tăietură în chip de inimă. Otilia se repezi la el și, așezându-se aproape călare, începu să alunge degetele subțiri asupra clapelor.

— Asta o știi? Întrebă ea pe Felix.

Cânta o compoziție foarte la modă pe atunci, prin sentimentalitatea ei, *Chanson russe*, și Felix, care avea cunoștințe muzicale, putând descifra cu ușurință la pian și la vioară, își dădu seama că îndemânarea și finețea Otiliei depășeau cu mult banalitatea bucății.

— Ah, zise Otilia, lăsându-și o clipă mâinile pe genunchi, ce sentimentală sunt! Apoi, înfigând din nou degetele în clape, începu să cânte *Rapsodia ungară* de Liszt, indicând cu multă vigoare părțile grave, dar când intră în zona furtunoasă a compoziției, trânti deodată capacul peste claviatură și sări în picioare.

— Îmi vine uneori să alerg, spuse ea lui Felix, care ședea în picioare, puțin cam încurcat de rochia și nimicurile cărora le slujea de cuier, să zbor. Felix, adăugă ea confidențial, vrei să fugim? Hai să fugim! Și mai înainte ca tânărul să se dezmeticească, deschise ușa de perete și începu să alerge prin curte. Felix o urmă cu pași mari, în vreme ce Marina, din ușa bucătăriei, care se vedea jos la parter, mânuind o lingură mare, strigă nebăgată-n seamă de față:

— Haida! A-nceput nebunia!

Otilia o luase spre fundul curții, care era foarte adâncă și plină de pomi groși și stufoși. Otilia alergase într-acolo și ședea acum pe banca circulară din interiorul chioșcului, în jurul unei mese de tablă vopsită. Felix sosi în sfârșit și el și depuse lucrurile pe masă. Otilia își ridicase sus picioarele subțiri și goale, vârate de-a dreptul în pantofi, îmbrățișându-le cu brațele, și-și scutura râzând pletele, care-i căzuseră pe ochi. După ce Felix se așeză pe bancă, Otilia desfăcu o cutie lată din care scoase niște bastoane lungi de ciocolată. Întinse unul tânărului, dar când acesta vru să-l ia cu mâna, ea-l trase înapoi, ducându-i-l de-a dreptul la gură.

— Va să zică, ai să studiezi medicina? Domnul doctor Felix Sima! Sună foarte frumos. Vreau s-ajungi un doctor mare, dar mare. Însă, apropo, Felix, fiindcă zici că te faci doctor, îmi

bate inima grozav câteodată și-mi zvâcnesc vinele. Crezi că am ceva la inimă?... Ia-mi pulsul!
Și Otilia îi întinse o mână.

Felix îi luă mașinal mâna rece și subțire, în care nu băteau decât ușor vasele sanguine,
și apoi îi dădu drumul încet, fără niciun verdict.

(590 de cuvinte)

George Călinescu - *Enigma Otiliei*, 1933

(Sursa: George Călinescu, *Enigma Otiliei*, ed. Herra, 2003)

b. text poetic

Tudor Arghezi - poet interbelic, redutabil jurnalist și pamfletar

Primul volum de versuri al poetului, *Cuvinte potrivite*, apărut în 1927, marchează un debut târziu.

Este urmat de numeroase alte volume, remarcabile prin diversitate tematică și stilistică, poezia argheziană fiind considerată o sinteză de modernism și tradiționalism.

Tu ți-ai strecurat cântecul în mine
Într-o dup-amiază, când
Fereastra sufletului zăvorâtă bine
Se deschisese-n vânt,
Fără să știu că te aud cântând.

Cântecul tău a umplut clădirea toată,
Sertarele, cutiile, covoarele,
Ca o lavandă sonoră. Iată,
Au sărit zăvoarele,
Și mânăstirea mi-a rămas descuiată.

.....
De ce-ai cântat? De ce te-am auzit?
Tu te-ai duminat* cu mine vaporos –
Nedespărțiți – în bolți.
Eu veneam de sus, tu veneai de jos.
Tu soseai din vieți, eu veneam din morți.

(77 de cuvinte)

Tudor Arghezi – *Morgenstimmung*, 1927

(Sursa : www.poezie.ro)

**dumica* = a rupe în bucăți un aliment ; a mânca mestecând încet, fig. a savura, a fărâmița ;
Morgenstimmung = în traducere liberă, *dulcea chemare a zorilor*

Elaborează un eseu, de **600 – 900** de cuvinte, abordând componenta tematică a celor două texte din perspectivă comparată.

În redactarea eseului, vei respecta următoarele repere:

- interpretarea fragmentelor date, ținând cont de relația dintre titlu și ideile de bază ale operelor: **imaginea pe care îndrăgostitul o construiește femeii iubite, dragostea – iluzie și fascinație;**
- precizarea elementelor comune privind tema iubirii, legătura dintre cei doi îndrăgostiți, așa cum apar acestea în ambele fragmente;

- argumentarea, pe baza a două elemente comune de conținut regăsite în fragmentele date, a faptului că, indiferent de curentul literar căruia îi aparțin/perioada în care au fost scrise, creațiile pot dezvolta aceeași temă.

Partea a II-a (40 de puncte)

Citește cu atenție următorul text și răspunde cerințelor de mai jos:

Festivalul de teatru organizat de Teatrul Tineretului din Piatra Neamț a ajuns la a treizecea ediție. Consecventă cu principiile sale, directoarea Gianina Cărbunariu s-a concentrat, din nou, pe un program capabil să coaguleze comunitatea din Piatra Neamț. Conform tradiției, Festivalul se adresează tinerilor prin teme actuale, menite să suscite reflecție și dezbateri, să le cultive simțul analitic și critic, să le dezvolte atitudinea civică și implicarea în societate. Cu alte cuvinte, să le cultive obișnuința de a filtra și de a medita asupra temelor dezbătute, oferindu-le și cadrul exercițiului critic prin intermediul discuțiilor ce au urmat după fiecare spectacol. Și, bineînțeles, să-i apropie de teatru, ceea ce, în mod evident, a reușit. În acest context, ambalajului estetic – înțelegând un concept stilistic ornat cu elementele tradiționale ale teatrului, accentul pe dimensiunea ludică, pe strălucire actoricească sau pe imaginea plastică –, nu i-a rămas decât să treacă, în mod inevitabil, pe un loc secund față de mesajul civic. De altfel, activitățile și selecția Festivalului s-au plasat în continuarea direcției pe care managerul Gianina Cărbunariu o imprimă teatrului de mai bine de un an: „*Având toți oamenii care lucrează alături de mine, am reușit să fac ce am propus: activități care să înconjoare spectacolele dincolo de produsul în sine. Teatrul trebuie să arate că are porțile mereu deschise, că e un spațiu în care oamenii sunt mereu bineveniți dincolo de alegeri personale, educație, vârstă etc.*” Festivalul a cuprins lansări de carte, proiecții de film documentar, o expoziție a caietelor program recuperate din arhivele Teatrului Tineretului unde, timp de decenii, inovația și performanța au fost la ele acasă.

Destinat, prin tradiție, tinerilor, Festivalul a cuprins trei secțiuni, una dedicată creatorilor până în treizeci de ani, o secțiune națională și una internațională. Din toate cele trei secțiuni organizatorii au făcut o selecție de douăsprezece producții care, prin tematică, se adresează publicului tânăr, mai ales liceenilor. Au apărut, astfel, spectacole despre educație, despre un fenomen din ce în ce mai discutat în ultimul timp, bullying-ul. Tinerii dramaturgi, regizori și scenografi care participă sunt asistați activ de liceeni în toate etapele de lucru. Spectacolul îmbracă mesajul și realitățile sociale dure în trei destine credibile grație strălucirii partiturilor actoricești și detaliilor ce aduc coerență. În micuța Sală Studio, cu publicul într-o relație de strânsă proximitate, trei monologuri se intersectează pentru a relata tot atâtea destine ale unor copii din medii diferite. Mărturisirile celor trei personaje dintr-un oraș de provincie cumulează poveștile personale. Îi rămâne spectatorului să asambleze și să pună cap la cap faptele.

(416 cuvinte)

Cristina Rusiecki, *Sunt tânăr și am probleme* - Festivalul de Teatru de la Piatra Neamț, în revista *Cultura*, nr. 9/2018

(Sursa : www.revistacultura.ro)

Argumentează, într-un text de aproximativ 500 de cuvinte, valorificând informațiile din fragmentul dat, faptul că, pentru a fi prilej de meditație și dezbateri în rândul tinerilor, teatrul (arta, în general) ar trebui să abordeze teme actuale.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- redarea a trei idei principale identificate în text;
- prezentarea particularităților stilului în care este scris articolul;
- exprimarea unei opinii personale despre teatru/ artă, ca prilej de meditație și dezbateri, pentru tineri, prin abordarea unor teme actuale;

- prezentarea modului în care ești influențat, ca cititor, de acest articol.

Notă:

1. Ordinea rezolvării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere.
2. Pentru conținutul eseului de la Partea I, vei primi **40 de puncte**.
3. Pentru redactarea eseului de la Partea I, vei primi **20 de puncte** (*organizarea ideilor în scris – 5 puncte; utilizarea limbii literare – 5 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 5 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct*).
4. Pentru conținutul textului argumentativ elaborat la Partea a II-a, vei primi **20 de puncte**.
5. Pentru redactarea textului argumentativ elaborat la Partea a II-a, vei primi **20 de puncte** (*organizarea ideilor în scris – 5 puncte; utilizarea limbii literare – 5 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 5 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct*).

Notă

În vederea acordării punctajului pentru redactare, fiecare dintre eseuri trebuie să respecte limita inferioară de spațiu specificată.

LIMBA ROMÂNĂ I

DATA:.....

DURATA EXAMENULUI: 4 ORE (240 DE MINUTE)

MATERIALE AUTORIZATE: niciunul

NOTĂ: AMBELE SUBIECTE SUNT OBLIGATORII

BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

Notă:

Se acordă același punctaj pentru răspunsurile redactate în spiritul indicațiilor din barem.

Partea I (60 de puncte)

- Conținutul eseului 40 de puncte
1. interpretarea fragmentelor date, ținând cont de: relația dintre titlu și ideile de bază care au stat la construcția operelor: imaginea pe care îndrăgostitul o construiește femeii iubite, dragostea – iluzie și fascinație; 15 puncte
 - interpretarea fragmentelor, cu analiza nuanțată a elementelor specificate, într-un mod adecvat: structurarea ideilor în scris; utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text, interpretării și exprimării unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia 15 puncte
 - interpretarea fragmentelor, cu analizarea parțială a elementelor specificate, într-un mod adecvat: structurarea ideilor în scris; utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text, interpretării și exprimării unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia 10 puncte
 - interpretarea ezitantă, cu analizarea sumară a elementelor specificate, într-un mod neconvincător: structurarea ezitantă a ideilor în scris; lipsa utilizării mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text, interpretării și exprimării unei păreri asupra ideilor din text sau asupra mesajului acestuia 5 puncte
 2. precizarea elementelor comune imaginea pe care îndrăgostitul o construiește femeii iubite, dragostea văzută ca iluzie și fascinație, legătura dintre cei doi îndrăgostiți, așa cum acestea apar în ambele fragmente; 15 puncte
 - Se vor puncta: relevanța raportării, comparativ, la cele două texte, identificarea temelor și a motivelor literare prin care se conturează imaginea iubirii și a ființei iubite, în cele două texte, observarea particularităților de limbaj din cele două texte, alegerea exemplelor adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text.
 3. argumentarea, pe baza a două elemente comune de conținut regăsite în fragmentele date, a faptului că, indiferent de curentul literar căruia îi aparțin/epoca în care au fost scrise, creațiile pot dezvolta aceeași temă. 10 puncte
 - prezentarea argumentată, complexă, a elementelor de conținut comune care evidențiază tema/temele textelor, cu precizarea încadrării textelor într-un curent, folosind un limbaj adecvat – 10 puncte
 - prezentarea parțial argumentată a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj adecvat – 5 puncte
 - Menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj neadecvat 2 puncte
- Redactarea eseului 20 de puncte

Notă : Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita de spațiu precizată.

- Organizarea ideilor în scris: 5 puncte
 - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor – 5 puncte
 - părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe – 3 puncte
 - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel – 2 puncte

- Utilizarea limbii literare: 5 puncte
 - stil și vocabular adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată – 5 puncte
 - stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor – 3 puncte
 - vocabular restrâns, monotonic, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică – 2 puncte

- Abilități de analiză și de argumentare: 5 puncte
 - foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală – 5 puncte
 - încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător – 3 puncte
 - afirmații rareori susținute de argumente; idei irelevante; schematism în prezentarea ideilor – 2 puncte

- Ortografia 2 puncte
0-5 greșeli: 2p.; 5-7 greșeli: 1p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.)

- Punctuația 2 puncte
0-5 greșeli: 2p.; 5-7 greșeli: 1p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.)

- Așezarea corectă a textului în pagină (0,5p.), lizibilitatea (0,5p.) 1 punct

Partea a II-a (40 de puncte)

➤ Conținut 20 de puncte

1. Redarea corectă a trei idei principale identificate în text 5 puncte

- Redarea corectă a două idei principale identificate în text – 3 puncte
- Redarea corectă a unei idei principale identificate în text – 2 puncte

2. Prezentarea corectă și nuanțată, cu exemple adecvate din text, a particularităților stilului 5 puncte

- Prezentarea parțială a particularităților stilului, cu exemple adecvate din text 4 puncte
- Prezentarea parțială a particularităților stilului, într-un mod neconvingător, fără a recurge la exemple din text 2 puncte

3. Argumentarea temei propuse, respectând structura textului argumentativ (exprimarea tezei, prezentarea argumentelor și concluzia) 10 puncte

- Se vor puncta exprimarea opiniei într-un mod adecvat și convingător, respectând structurarea ideilor în scris, claritatea și coerența textului, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării și argumentării opiniei, relevanța raportării la text, ca și la experiența de viață proprie, capacitatea de raportare critică la text.

➤ Redactare 20 de puncte

Notă : Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita de spațiu precizată.

• Organizarea ideilor în scris: 5 puncte

- ➔ text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor – 5 puncte
- ➔ părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe – 3 puncte
- ➔ plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel – 2 puncte

• Utilizarea limbii literare: 5 puncte

- ➔ stil și vocabular adecvate conținutului eseului, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată – 5 puncte
- ➔ stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor 3 puncte
- ➔ vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică 2 puncte

• Abilități de analiză și de argumentare: 5 puncte

- foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală – 5 puncte
- încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvincător – 3 puncte
- afirmații rareori susținute de argumente; idei irelevante; schematism în prezentarea ideilor – 2 puncte

- Ortografia: 2
puncte

0-5 greșeli: 1p.; 5-7 greșeli:0,75p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.

- Punctuația 2 puncte

0-5 greșeli: 1p.; 5-7 greșeli:0,75p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.

- Așezarea corectă a textului în pagină (0,5p.), lizibilitatea (0,5p.) 1 punct

L1 Proba în limba română/Grilă de evaluare, Proba scrisă a Bacalaureatului European, 2021

Descriptori generali și punctaj /10	Punctaj /60	Competența de lectură/ receptare a textului literar: Partea I – Item 1	Competența de redactare/scriere de text
<p>A Excelent 10-9.0</p>	<p>60 59 58 57 56 55 54</p>	<p>Elevul arată o înțelegere excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră excelentă.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplelor adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text; - cunoașterea excelentă a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) ; - interpretarea fragmentelor, cu analiza nuanțată a relației dintre titlu și ideea de bază, identificarea și interpretarea elementelor de structură și compoziție, semnificative pentru subiectul dezvoltat (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, laitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic;) - interpretarea modalităților de construcție a personajelor; 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, într-o manieră excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – să producă texte structurate care să răspundă unui context și unor cerințe date; este capabil, în mod excelent, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor; - stil și vocabular adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată - foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula

		<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea argumentată, complexă, a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, cu precizarea încadrării textelor într-un curent, folosind un limbaj adecvat; - interpretarea și înțelegerea intențiilor unui text literar, exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia. 	<p>judecăți de valoare și de interpretare critică și personală.</p>
<p>B</p> <p>Foarte bine</p> <p>8.9-8.0</p>	<p>53</p> <p>52</p> <p>51</p> <p>50</p> <p>49</p> <p>48</p>	<p>Elevul arată o înțelegere foarte bună a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră foarte bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplelor parțial adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice parțial adecvate analizei de text; - cunoașterea foarte bună a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) - interpretarea fragmentelor, cu analizarea parțială a elementelor specificate, într-un mod adecvat; (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narrative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic; - prezentarea parțial argumentată a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj adecvat; - interpretarea și exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date, într-o manieră foarte bună; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră foarte bună.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor - stil și vocabular parțial adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa parțial adecvată; - o bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală.

<p>C</p> <p>Bine</p> <p>7.9-7.0</p>	<p>47</p> <p>46</p> <p>45</p> <p>44</p> <p>43</p> <p>42</p>	<p>Elevul arată o bună înțelegere a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplelor parțial adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice parțial adecvate analizei de text; - o bună cunoaștere a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică - interpretarea ezitantă a fragmentelor, cu analizarea parțială a elementelor specificate, într-un mod parțial adecvat; (de exemplu, acțiuni, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narrative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic; - prezentarea ezitantă și parțial argumentată a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, fără a preciza încadrarea într-un curent literar, folosind un limbaj adecvat; 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă bine texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră bună.</p> <ul style="list-style-type: none"> - părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe; - stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor; - încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător.
<p>D</p> <p>Satisfăcător</p> <p>6.9-6.0</p>	<p>41</p> <p>40</p> <p>39</p> <p>38</p> <p>37</p> <p>36</p>	<p>Elevul arată o înțelegere satisfăcătoare a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră satisfăcătoare.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p>	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, în mod satisfăcător, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, în mod satisfăcător, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, cu o ortografie satisfăcătoare, însă prezentând greșeli în mod regulat, folosind</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - identificarea temei și a unor motive literare, alegerea unor exemple din text, parțial adecvate cerinței, utilizarea unor mijloace lingvistice parțial adecvate analizei de text; - cunoașterea satisfăcătoare a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică); - interpretarea ezitantă, cu analizarea sumară a elementelor specificate, într-un mod neconvingător; (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narrative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic); - exprimarea ezitantă a unei păreri asupra ideilor din text sau asupra mesajului acestuia; - menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>un registru adecvat într-o măsură satisfăcătoare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta este vag evidențiată; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte; - afirmații rareori susținute de argument; - schematism în prezentarea ideilor.
<p>E</p> <p>Suficient</p> <p>5.9-5.0</p>	<p>35</p> <p>34</p> <p>33</p> <p>32</p> <p>31</p> <p>30</p> <p>29</p>	<p>Elevul arată o relativă înțelegere a textelor literare; este relativ capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încercare de identificare a temei și a unor motive literare, fără utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text; - cunoașterea relativă a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică); - încercare de interpretare a unor elemente specificate, într-un mod neconvingător; - menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>Elevul poate, relativ, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul rămâne limitat și greșelile de ortografie regulate. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte; inadecvare semantică;

			<ul style="list-style-type: none"> - afirmații rareori susținute de argument; schematism în prezentarea ideilor - relația nerelevantă între idee și argument.
<p>F</p> <p>Slab</p> <p>4.9-3.0</p>	<p>28-19</p>	<p>Elevul arată o slabă înțelegere a textelor literare; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - încercare de identificare a temei și a unor motive literare, fără distincția între temă și motiv literar ; - minima cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică ; - menționarea unor elemente de conținut pentru textele date, fără argumentare, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>Elevul este capabil, cu greu, fără alte instrucțiuni, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este foarte limitat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu arată nicio cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text foarte vag structurat, părțile componente nu sunt marcate; - vocabularul foarte restrâns, monoton, inadecvare semantică; - schematism în prezentarea ideilor, fără a fi susținute de argumente.
<p>FX</p> <p>Foarte slab</p> <p>2.9-0</p>	<p>18-0</p>	<p>Elevul nu prezintă nicio înțelegere a textelor literare; nu recunoaște, în niciun fel, informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nicio formă de cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică, precum și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) ; - incapacitatea de a analiza trăsăturile unui text, din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării; este 	<p>Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este inadecvat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu prezintă nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de exprimare.</p>

		incapabil să producă o varietate de texte proprii, fără instrucțiuni suplimentare.	
--	--	--	--

General descriptor and mark /10	Mark /40	Competența de lectură/ receptare a textului nonliterar: Partea a II-a – Item 2	Competența de redactare/scriere de text
<p>A</p> <p>Excelent</p> <p>10-9.0</p>	<p>40</p> <p>39</p> <p>38</p> <p>37</p>	<p>Elevul arată o înțelegere excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – a textelor nonliterare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră excelentă.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redarea corectă a cel puțin două idei principale identificate în textul/ documentul prezentat; - prezentarea corectă și nuanțată, cu exemple adecvate din text, a particularităților stilului în care se încadrează textul dat; - argumentarea temei propuse, respectând structura textului argumentativ (exprimarea tezei, prezentarea argumentelor și concluzia): exprimarea opiniei într-un mod adecvat și convingător, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării și argumentării opiniei, relevanța raportării la text, ca și la experiența de viață proprie, capacitatea de raportare critică la text; - susținerea, în mod excelent, a diferite puncte de vedere, în mod clar, coerent și structurat ; - capacitatea de a reflecta, în mod excelent, asupra realităților sociale și de a-și prezenta concluziile prin limbaj. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, într-o manieră excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – să producă texte structurate care să răspundă unui context și unor cerințe date; este capabil, în mod excelent, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor; - stil și vocabular adecvate conținutului eseului, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată; - foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală

<p style="text-align: center;">B</p> <p>Foarte bine</p> <p style="text-align: center;">8.9-8.0</p>	<p style="text-align: center;">36 35 34 33</p>	<p>Elevul arată o înțelegere foarte bună a textelor nonliterare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră foarte bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redarea corectă a două idei principale identificate în textul/documentul prezentat; - prezentarea parțială a particularităților stilului în care se încadrează textul dat, cu exemple adecvate; - argumentarea temei propuse, respectând structura textului argumentativ (exprimarea tezei, prezentarea argumentelor și concluzia): exprimarea opiniei într-un mod adecvat și convingător, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării și argumentării opiniei, relevanța raportării la text, ca și la experiența de viață proprie, capacitatea de raportare critică la text; - capacitatea de a reflecta, într-o manieră foarte bună, asupra realităților sociale și de a-și prezenta concluziile prin limbaj. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date, într-o manieră foarte bună; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră foarte bună.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor; - stil și vocabular parțial adecvate conținutului eseului, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa parțial adecvată; - relație corectă idee-argument, ideile urmează o succesiune logică, argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; - abilitatea de a formula, într-o manieră foarte bună, judecăți de valoare, interpretare critică și personală.
<p style="text-align: center;">C</p> <p>Bine</p> <p style="text-align: center;">7.9-7.0</p>	<p style="text-align: center;">32 31 30 29</p>	<p>Elevul arată o bună înțelegere a textelor nonliterare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p>	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă bine texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră bună.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - redarea corectă a unei idei principale identificate în text; - prezentarea parțială a particularităților stilului în care se încadrează textul dat, într-un mod neconvingător, cu unele exemple din text; - argumentarea temei propuse, respectând parțial structura textului argumentativ (exprimarea tezei, prezentarea argumentelor și concluzia): exprimarea opiniei într-un mod parțial adecvat și convingător, utilizarea mijloacelor lingvistice parțial adecvate exprimării și argumentării opiniei, raportarea parțială la text, ca și la experiența de viață proprie, tendința de narare; - capacitatea de reflecta, într-o manieră bună, asupra realităților sociale și de a-și prezenta concluziile prin limbaj; 	<ul style="list-style-type: none"> - părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe - stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor; - încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare; - abilitatea de a formula, într-o manieră bună, judecăți de valoare, interpretare critică și personală
<p style="text-align: center;">D</p> <p>Satisfăcător 6.9-6.0</p>	<p style="text-align: center;">28 27 26 25</p>	<p>Elevul arată o înțelegere satisfăcătoare a textelor nonliterare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră satisfăcătoare.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redarea unei idei identificate în text; - prezentarea parțială a particularităților stilului, într-un mod neconvingător, fără a recurge la exemple din text; - încercare de argumentare a temei propuse, respectând parțial structura textului argumentativ (exprimarea tezei, prezentarea argumentelor și concluzia): exprimarea opiniei într-un mod neconvingător, utilizarea mijloacelor lingvistice 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, în mod satisfăcător, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, în mod satisfăcător, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, cu o ortografie satisfăcătoare, însă prezentând greșeli în mod regulat, folosind un registru adecvat într-o măsură satisfăcătoare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică;

		<p>parțial adecvate exprimării și argumentării opiniei, raportarea parțială la text, ca și la experiența de viață proprie, tendința de narare;</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a reflecta, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare asupra temelor legate de realitatea socială și de a-și prezenta concluziile prin limbaj. 	<ul style="list-style-type: none"> - încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător. - abilitatea de a formula, într-o manieră satisfăcătoare, judecăți de valoare, interpretare critică și personală
<p>E</p> <p>Suficient 5.9-5.0</p>	<p>24 23 22 21</p>	<p>Elevul arată o relativă înțelegere a textelor nonliterare; este relativ capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redarea parțial corectă a unor idei din text; - încercare de prezentare a particularităților stilului, într-un mod neconvingător, fără exemple din text ; - încercare de argumentare a temei propuse, fără respectarea structurii textului argumentativ : încercare de exprimare a opiniei, utilizarea unor mijloace lingvistice parțial adecvate exprimării și argumentării opiniei, fără raportare la text ; - capacitatea relativă de a reflecta asupra temelor legate de realitatea socială și de a-și prezenta concluziile prin limbaj. 	<p>Elevul poate, relativ, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul rămâne limitat și greșelile de ortografie regulate. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente nu sunt marcate; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică;

<p>F</p> <p>Slab</p> <p>4.9-3.0</p>	<p>20 - 11</p>	<p>Elevul arată o slabă înțelegere a textelor nonliterare; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tendința de reproducere a unor fragmente din text; - numirea unui stil funcțional, fără a-i prezenta particularitățile, fără exemple din text; - încercare de argumentare a temei propuse, fără respectarea structurii textului argumentativ. 	<p>Elevul este capabil, cu greu, fără alte instrucțiuni, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este foarte limitat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu arată nicio cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text foarte vag structurat, părțile componente nu sunt marcate; - vocabularul foarte restrâns, monoton, inadecvare semantică; - schematism în prezentarea ideilor, fără a fi susținute de argumente.
<p>FX</p> <p>Foarte slab</p> <p>2.9-0</p>	<p>10 - 0</p>	<p>Elevul nu prezintă nicio înțelegere a textelor nonliterare; nu recunoaște, în niciun fel, informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - incapacitatea de a argumenta în legătură cu subiecte variate; de a adopta puncte de vedere diferite și de a-și formula propriile argumente în mod clar, coerent și structurat, folosindu-se de mijloace lingvistice de exprimare adecvate. 	<p>Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este inadecvat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu prezintă nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de exprimare.</p>

Matrice de corelare a punctajelor obținute /item/subiect cu rezultatul general al probei:

A EXCELLENT 10-9	B FOARTE BINE 8.9-8.00	C BINE 7.9-7.00	D SATISFACATOR 6.9-6.00	E SUFICIENT 5.9-5.00		F SLAB 4.9-3.00	FX FOARTE SLAB 2.9-0
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50		49-30	29-0